

Incipit preclaris
simus tractatus
de intentione et re
missione formaz
editus ab excellē
tissimo
artium et medicine
doctore Jacobo
Sordaniense.

Uterque utriusque inten
tio forme fiat p addi
tiones partis forma
lis ad partes forma
les utraqz remanen
te. Et arguitur q non. no est possibi
le plura accidentia solo numero diffe
rentia esse in eodem subiecto primo.
igitur questio falsa tenet oia quicquid
questione sequitur oppositum antea. si
enim intentio sit ac tunc plures partes
formales eiusdem forme manent in
eodem. sed oes plures partes eiusdem
forme sunt a se invicem. soluz numeri
raliter distincte igitur ac. ens est pbi
quinto metaphisice dicentis. specie
differunt quicquid in eodem subiecto
erunt differentium bene. Et si opo
positus arguitur cuiuslibet forme
intentio sit p inductionem gradus
post gradus ut oia credunt sed in
aditu posterioris gradus no cor
rumpitur prior igitur ac. oia pars
et secunda pars antea pbatur q tal
gradus in casu no dicitur agere ipse

net patet neqz gradus qui post in
ducitur nec est forma ab agente ip
sa pducere dependens in fieri aut
conservari igitur a nullo nec ab aliquo
bus istoz corrumpitur. De hac q
stione fuerunt tres opinionones simo
le. Prima opinio fuit Burlati. ponē
tis q in omni alteratione gradus qui
primo accipitur in aditu alterius
totaliter corrumpitur et alius de novo
pducitur totaliter alius a primo ita
q in quolibet instanti tempore mēsuran
tis alterationem est tota alia qua
litas a qualitate que prius fuit. et in
nullis duobus instantibus est eadem q
litas nūo. Secunda opinio ponit
q quanto qualitas est magis admi
ra suo oio tanto est remissior. et q
to minus tanto est intensior ita q
cuiuslibet forme intentio attenditur
per se maiores aut minores admi
rationes cu suo contrario. Tertia opi
nio ponit q sicut quicquid augetur p
additionem partis qritatur ad par
tas qritatur utraqz remanet ita
et quicquid augetur vel intenditur p ad
ditionem partis gradualis ad par
tes gradualis in eodem subiecto prio
utraqz remanente. Et sicut una qst
tas est alia a qz hē plures partes
qritatur non cōtantes aliam re
te dante eque ita una qualitas dicit
alia dante lictior qz hē plures par
tes gradualis in eodem subiecto prio
non cōmunicantes aliam cetera dante
equales. Primo igitur per tractabo
primam opinionem. secundo secundam
tercio tertiam. Quantum ad pri
mam. Prima opinio ponit prole

aliquas conclusiones. prius q̄ in omni
motu ad formas aliqui de nouo p/
ducitur seu acq̄r tur. hec conclusio p/
batur. 1. prius sic. quocūq̄ motu ad
formā dato uel in fine eius est aliqd
q̄ nō prius fuit uel non. si prius
sequitur conclusio. si fin sequitur q̄ mobil
le p̄ se h̄t eandē formas quā h̄t
buit in principio motus? q̄ est in cōc/
nientis. p̄mo q̄ mobile non fuisset
motus? q̄ est cōtra casus 1. cōtra p̄/
quia in his p̄buit in materia cel/
sat motus. secūdo q̄: frustra fuisset
motus? ad eandē formas et quo pri/
us fuisset illa forma in mobili. De/
cūdo q̄ 3 q̄ mouetur prius 1. p̄/
1. alter se h̄t secundus prius 1. p̄/
sterius. igitur q̄ 3 q̄ mouetur fin
aliquam formam cōtinuē aliter 1
aliter se habet fin illam formas. 15
si maneret p̄ se eadē forma a pri/
cipio motus ulq̄ in finem mobile
nō se h̄t aliter 1. aliter fin illam qd
tur nō mouetur. 1. p̄rie dicitur q̄
licet maneat eadē forma non tamē
idez modus se h̄t illius forme a
principio motus ulq̄ in finem. 1. a
q̄ forma uno modo se h̄t in prius
cipio motus dicitur remissa 1. alio
modo se h̄t in fine dicitur intensā
1. ad formas argumentū dicitur q̄ mo/
bile cōtinuē aliter 1. aliter se h̄t fin
aluz 1. alium modus se h̄t illius
forme. Contra in tali motu cōtinuē
solum acq̄ratur alter 1. aliter motus
se h̄t illius forme. igitur motus
est ad tales modus se habendi tāq̄
ad per se terminum 1. non ad for/
mam q̄ est absurdum. Item uel ta

Us modus se habendi est quālibet aut
non. si sic cūq̄ cōtinuē erit. aliter 1. al/
modus igitur cōtinuē erit alia 1. alia
qualitas. Si non igit uel illud erit
subā uel q̄ritas ut ubi 1. sic mutatio
ad ipsum e. it generatio uel corrup/
tio uel augmentatio uel motus localis
q̄ est falsus. Sin 1. gradus forme
est illud p̄ q̄ forma est intensā sed
nulla forma est intensā p̄ aliqd dicitur
ctum ab ipsa igitur q̄. 1. p̄ 3 1. p̄ 1
p̄batur q̄ intensio forme idem est
q̄ forma intensā. 1. si forma esset
intensa per intensiones at a 5 ab ipsa
forma tunc illa intensio cūq̄ sit inten/
sa esset intensā uel se ipsa uel p̄ inten/
sionem distinctam ab ea. Si primū
pari ratione prius forma intensā est
intensa se ipsa. Si dicitur fin arguā
simpliciter de tertia 1. quarta inten/
sione in infinitum p̄cedendo in inte/
sionibus sibi inuicem subordinatis
q̄ est inconueniens. Et idez argum/
tum potest fieri de gradu ipsius qd
tatis intente uel remisse. Et per simi/
le argumentum potest probari q̄
q̄ritas non est distinctum accidētis
a re q̄ta. Sed forte diceret aliquis
q̄ talis intensio non est intensā nec
remissa. Contra tunc nulla forma cō/
tinet intensio q̄ nullus credit p̄ o/
batur cōsequētia. quia si nulla inten/
sio est intensā uel remissa. tunc non
maiori intentione est. aliqua forma
intensa q̄ ista uel illa q̄. Secūda
conclusio principalis est q̄ per om/
nem motum ad formam forma pre/
existens totaliter corrumpitur. 1. alia
de nouo producit totalit̄ ab illa

intenditur q̄ ipsa non prius fuit 1
q̄ nō prius fuit nō est intensus q̄
prius fuit igitur sed q̄ subiectus d/
icitur a fin magis tale 1. aliquādo mi/
nus tale fin formas? Ideo subiectus
est illud q̄ intenditur aut remittit
p̄ formas. Et hic conclusio. b. 7. sequā/
tur correlatiū primū q̄ non p̄ bec
forma est magis intensā q̄ sic magis
afficit aut p̄bentior in subiecto p̄/
et conclusio p̄ p̄a. p̄ 3. etia 3. de albe/
dine nuda q̄ facilius corrumpitur q̄
albedo equi 1. tñ ipsa est intensior.
secūdo sequitur q̄ nō sit intensio for/
me p̄ additiōem partis ad partem
ex quibus partibus refert totum
intensitas. Tertio sequitur q̄ eusa p̄
quas una forma dicitur intensior aut
remissior alia eiusde 1. p̄ est a. 1. ut
b. latendo inter illas 1. nō gradus
illius forme uel si illa forma nō est
summa est a. 1. uel b. latendo inter
illas formas 1. gradus intensissimū
illius forme. Ita q̄ simile est de for/
mie eiusde 1. p̄ in intensione 1. de
sp̄bus uiuenti in p̄tione essentiali
q̄ sicut una sp̄s uiuenti est alia es/
sentialiter p̄fectior 1. nō est possibi/
le q̄ aliqua sit essentialit̄ p̄fectior q̄
prius fuit quia tunc exiret p̄fectio
res proprie speciei ita una forma
potest esse alia eiusde 1. p̄tione inten/
sior 1. nullo mō intensior. q̄ prius
fuit potest esse. Similiter sicut una
species uiuenti dicitur alia essentiali/
liter p̄fectior quia plus distat a
non gradu p̄fectionis aut quā mi/
nus distat a summa p̄fectione ita una
forma dicitur alia eiusdem speciei

distincta. Secūdas partes butus cō/
clusionis p̄bat doctor p̄dicens tenēs
istas op̄tiones sic. in intensione for/
me subiectus sit uel denotatur inten/
sus q̄ prius ceteris partibus uel igit
tur a forma p̄tione aut ab alia que
de nouo inducitur aut ab ambabus
simul. nō primū q̄ forma p̄tione nō
est intensior q̄ prius fuit nec p̄tione
et tertiū q̄ partes forme non ma/
net finalit̄ in alteratione ad ipsam ut
dicit se p̄basse in priā parte sui tra/
ctatus igitur relinquitur p̄posita. pri/
mas partes conclusionis p̄bat sic nō
maiores ueritates requirit motus al/
teratiois q̄ motus localis sed nunq̄
in motu locali manet mobile sub eo/
dem ubi. igitur in motu alterationis
nunq̄ manet alterabile sub eadem
forma. 1. p̄ cōtra forma p̄tione tota 1.
corrumpitur q̄ forma intenditur. 1.
est nota ex similit̄ 1. b. p̄batur. sic
ita q̄ aliqd mobile incipiat moueri
localiter fin se totus tunc uel in aliq̄
instanti post hoc h̄bit idez ubi. uel
nō. si non stat p̄positus. si sic. uel igit
tur in toto uel in parte. si in parte
tū totus cōtinuē quiescet. si in parte
igitur illa pars quiescet 1. p̄ cōtra hoc
non incipit moueri fin se totus q̄
est cōtra positus. 1. istud argumentū
uideatur p̄supponere q̄ ubi sit inueni/
entis in mobili q̄ mouet. 1. Tertia
conclusio est q̄ nulla forma intendit
aut remittitur sed subiectum p̄ for/
mas sit intensus uel remissus. ita
conclusio sequitur ex secūda q̄ postq̄
nō manet eadē forma ante 1. post
igitur nō intenditur p̄tione. nec sequē

Intensior q: plus distat a nō gradu
intensionis vel q: minus distat a sū
mo gradu illius q:tratus vel forme

Contra istas opinionones p:lo ar
guas p argumta que ipse format cō
tra se et ponas solutiones eius. Ibo
ponas aliqua argumēta cōtra p:di
ctas opotiones: primo arguo con
tra fam d:ctiones scilicet in motu ad
formas intensibiles est omne alia
forma et legat q: idem nūc esset
p:ducens et p:ductum respectu elu
dem sed hoc est impossibile q: tūc idē
esset natura: prius et posterius lgi
tur et c. et tenet oīs quia p:ductus re
spectu eiusdem est natura iter prius
p:ducto. Sed principalis oīa p:ba
tur postio q: caliditas a agat in fr
gilitates. b. et eōtra frigiditas. b.
regat in caliditates. a. et sic nūc me
dium instans illius actionis et argu
tur sic caliditas. b. nūc primo est p
ducta et p:blegit q: a nūc frigiditas
b. ut pono igitur caliditas. a. nūc pri
mo est p:ducta a frigiditate. b. simili
ter frigiditas. b. nūc primo est p
ducta et nihil egit in. b. nisi caliditas
a. igitur frigiditas. b. est producta
nunc primo a caliditate. a. et eōtra
caliditas. a. a frigiditate. b. ut p:re
bit qd fuit pbandum. Pro solu
tione huius argumti ponit bur. istā
d:ctiones q: non necessario in pri
mo instant in quo res p:manens ba
bet esse p hunc hūc p:manens aut p
ductus illam h: necessario ante ha
buerit. imo possibile est q: res p:ma
nens p:ducta nunc primo est et tam
illud qd p:le egit ad productiones

illas nūc primo nō est. 3. siam con
dictiones. pbat p:dictus doctor q: si
one secūda sui colbert quinq: rōnib
bus. ego addas sextas. primo ipe
arguit sic q: quicq: aliquid non repu
gnat alicui p nullo instanti sibi re
pugnat h: forme aliquid nō repugnat
esse line agente seu p:ducēte igitur
p nullo instanti sibi repugnat et p
oīs nec primo instanti sui esse. aīs
pbat primo quia est contradictio
dicere hoc nō repugnat et hoc pro
aliquo instanti repugnat. secūdo q: a
repugnantia ex parte rei est ex par
te nature rei igitur nulla facta naris
tione ex parte nature rei nō fiet va
riatio repugnantie. Sed eadez est
natura forme p:manentes in primo
instanti sui esse et omne p:st igitur
est post nō repugnat esse line agen
te nec ante sed notum est q: post nō
repugnat igitur et. Secūdo pbat
eadem delatio sic p differentiam q
ponitur inter formam successivam et
p:manētem. scilicet forma successiva nō
est tota simul secunduz oīs partes
eluz sed cōt huc est aliqua eius pars
In fieri ideo forma successiva semper
requirit causam agentem. sed forma
p:manens est tota simul ideo quādo
facta est non regit agens sed in pri
mo instanti sui esse ipsa est facta cō
plete siue producta igitur et. Tercio
sic in primo instanti forme p:ma
nēdis materis non est in potentia
ad ipsam igitur pro tunc non requi
ritur agens ipsam formam. oīs re
net quia non est agens sine potentia
materie ad recipiendam actionem

agentem aīs p: q: in illo instanti
materia est actu informata illa for
ma igitur p tunc nō est in potentia
ad illam si enim tūc esset in potentia
ad illam tūc posset illam de nouo re
cipere et sic forma que est producta
posset de nouo p:duc qd est impos
sibile. quarto sc nō magna generatio
subita requirit agens line generans
in primo instanti sui esse q: corrup
tio subita corrumpens. sed corrup
tio subita nō requirit corrupēs in
primo sui esse. igitur et. p: et b: r
pbat q: elementa in generatione
mixta se corrumpunt et tū in primo in
stanti sue corruptionis ipsa nō sunt.
quinto ponatur q: caliditas agat in
frigidum donec ipsam corrumpat et
frigidum reagat in calidum tunc in
frigidum instanti non esse frigidit erit
aliqua frigiditas prio p:ducta a fri
gido in caliditas et tū p tunc id frigi
dum non erit igitur sequitur delatio
aīs pbat q: tunc terminabitur
actio frigidit igitur tunc primo erit
inductus terminus illius actionis h:
iste non est nisi frigiditas igitur et
secundo nō minoris potentie est forma
p:manens in primo instanti sui esse
q: omne post. sed post primum in
stans nūc indiget agente igit nec
in primo instanti oīs p: et aīs est
possibile i causa posito q: omne post
aliquo tempore immediatum primo in
stanti sui esse ipsa disponat ad cor
ruptiones p aliquo agens oīs h: igit
et aīs est possibile. Postea p:dictus
doctor monet q: se aliquas instanti
as primo quia cōmuniter doctores

philosophie sedentes diffinierunt
de generatione mixta ex elementis di
cunt q: in primo instanti generatio
nis forme mixti ipsa non p:ducit
ab elementis q: tūc prio elementa sunt
corrupta ideo dicit q: forma mixti
p:ducitur tunc a virtute celesti. Item
qd quilibet effectus particularis in
actu requirit causam particularem in
actu sed quibus generatio subita nō
inductio rei p:manētis est effectus
particularis in actu igitur et. tunc
quilibet actus secūduz quicq: est re
quirit agens in actu. sed cuiuslibet
forme p:manētis p:ductio est actus
secūduz sicut et p: oīs cū maior
q: actus secūduz est opatio p:duct
ens ab actu prio sed necessario oīs
opatio regit opans igitur et. quā
to aliqua forma p:manens p prio
sui esse regit agens pro illo instan
ti igitur et quibz oīs p: q: non est
a rō de vna q: de alia aīs p: de
lumine quod q: dicit est regit p:ntia
corporis luddi. Ad hoc argumta ip
se respondet et prio ad primum de ge
neratione mixti dicit q: in primo in
stanti generationis forme mixti ipsa
nō regit agens ipsam q: p tūc ip
a. et auctoritas illoz doctor nega
tur. Ad secundum dicit q: effectus
particularis pōt dupliciter p:duc
ri. in fieri et in facto esse et tūc dicit
duas oīs rationes. prius quibz ef
fectus particularis in fieri requirit
agens p:ducens ipsam. secūda oīs
h: nō quibz effectus particularis in
facto esse requirit agens et ad sensum
p:ie oīs rationes verificatur auctoritas

dicta. Ad tertium omnis actus res
soluit pmitendo qd nullius rei gene
ratio nel productio differat a re
que producit aut generatur qd
patet quia nisi sic esset tunc forma
que generatur generaretur median
te generatione alia ab illa forma q
cum illa generatio non semper fue
rit sequitur qd est producta q gene
rata. q si sic aut igitur medietate alia
generatione nel se ipsa si primum
similiter arguam de terra q quar
ta. q sic in infinitum erit processus
in generationibus sibi invicem sub
ordinatis qd est impossibile: si se
cola pari ratione prima forma ge
nerata generabatur se sola. Simi
le argumentum potest fieri de cor
ruptione. Et tunc ad argumentum d
q generatio pot dupliciter considerari
sicut a res q generatur. sicut fieri q
in facto esse q tunc posset dicere q
generatio in fieri est actus secundus
q ut se requirit agens in actu qd est
agens ipsa. sed generatio in facto
esse non est actus secundus sed potius
est actus primus qd ut sic non est nisi
forma producta. Et sic doctor non sic
explicet solutiones a patet tamen q
ipse habeat sic consequenter respon
dere. Ad quartum aliqua forma p
manens negatur consequentia. q
cum dicitur qd non est maior ratio
de via qd de alia negat. q si est qd
non omnes forme permanentes sunt o
mnibus nature. nam aliquae sunt forme
permanentes que a suis agentibus de
pendent in fieri q observari sicut est
lumen speciei coloris. q sic de malis

quia talis dependet nique ad fieri
gradus potentie actus tunc sit ita si
aut iste doctor ponit qd nunc primo
sit generata forma mixta ab elemen
tis. q arguit sic alius certe diffi
cultas immediate ante instant qd
est preiens fuit istam formam pro
ducere demonstrata forma mixta
nunc generata sed quatenus diffi
cultas immediate ante instant qd
est preiens illa elementa non poterant
superare igitur immediate ante
instant qd est preiens non poterat
istam formam producere maior sup
ponitur minor probatur quia quia
cumq difficultate data immediate
ante instant qd est preiens minor
fuit potentia actus elementorum post
q remittebatur ad non gradum q
tenet consequentia quia nihil sufficit
aliquid producere nisi saperet res
sufficientiam ad ipsius producendum. hic
forte dicitur qd non est difficultas
producti di aliquam formam natu
ralem nisi ex parte resistentie resist
tis ne inducantur dispositiones ista
formam necessitantes. Et ideo quia
remissa fuit talis resistentia ad non
gradum quia ille dispositiones fue
runt inducte illa resistentia seu diffi
cultas fuit depedita usq ad non
gradum. Et sic dico qd immediate
ante instant qd est preiens in infinitum
facile fuit istam formam produ
cere. Contra istam responsionem ar
guo quia ista data sequitur qd ignis
posset quamlibet formam mixtam q
tamenque perfecti per actionem
propriam producere consequens im

quia talis

possibile q consequentia probatur
quia dicitur aliqua forma quia ignis
non sufficit producere per propriam
actionem q sit ista forma boni
hie gratia argumenti. Contra non
est difficultas in productione forma
boni nisi ex parte resistentie re
sistentis ne forma boni indeca
tur ut ponit responso sed quatenus
resistentia data in materia ex qua
debet fieri homo ignis potest illam
ad non gradum corrumpere igitur
potest omnem difficultatem que est
ad producendum formam boni
superare q per consequens formam
boni producere. responso igitur
capit salum fundamentum fallit
qd non sit difficultas nisi ex parte
resistentie qd immo ibi est duplex
difficultas. scilicet corrumpendi. q
removendi resistentiam. q producen
di istam formam. Et simile argum
tum potest fieri de caliditate q frigi
ditate in argumento principali. Et
per hoc patet improbatio solutio
nis quam movit contra se. Quan
tum ad secundum uero ad argum
ta quibus nititur probare conclusio
nem predictam. Ad primum cum
arguitur quando aliquid non repa
gnat q concedo consequens q con
sequentiam scilicet q forme perma
nenti non repugnat in primo instan
ti si illa non habere agens illam
sed repugnat naturali repugnantis
agens tunc primo non esse q ipsum
agere vel egisse formam permanentem
tunc tunc primo esse q causa est supra

assignata in argumto adducto extra
illam positionem qz regitur agens
sub aliquo certo gradu actiuitatis
esse vel immediate an hoc insians qd
est pns fuisse modo repugnat natu
raliter aliquid sub certo gradu acti
uitatis immediate ante hoc insias qd
est pns fuisse illud idz in insians
qd est pns primo no esse necessario
eniz ad hoc qd talis gradus actiui
tatis deq datur labitur tepus. Ad se
cunduz de diffcrentis forme pma
rentis a successione dico qd forma p
manens non differt a successione in
hoc qd no regitur agens cuz ipsa sa
cta vel pducta est immo multe sunt
forme permanentes quibus necessa
rio adfuit agens qd durant cu
inmodi sunt lumen a species coloris
a uniuersaliter omne forme qd a suis
agentibus dependet in fieri a ceteri
uari. Sed differt forma pmanens
a successione qd nullius forme breui
sue partes sunt omne simul sed pma
rentis sic. Ad tertiu in pno insian
ti ac dico qd pro illo instanti non re
quirit agens quod pducatur illuz de
non esse ad esse distinguendo pdu
cere extra pductuz esse sed oz agens
tunc agere vel immediate ante illud
insians egisse illaz formam a tunc
esse in pducto esse a hoc no possit
agens nisi nuc sit ut p3 in solutione
primi argumenti. Ad quatuor non
magis generatio subia ac creditur
a b negat. f. qd corruptio sub
ta non regitur corruptio. a cum ar
guitur de corruptioe elemtoz in ge
neratione mixti dico qd sicut in gene

ratione mixti oz corrumpere aliud agens
ab elemtoz ita in corruptione elem
toz oz aliud corruptiois ab elemtoz
corrumpere qd idem est pducens for
maz mixti a corruptiois formas pex
istences in materis elemtoz a tale
agens erit ultimus celsiss. Ad quia
tum ponatur qd caliduz agat ac. ad
mixto. a tunc arguitur qd in primo in
stanti no esse frigidu erit aliqua fri
giditas ac. negatur. a tu arguit tunc
pno terminabitur actio frigidu igit
tunc primo erit aditus terminus
illius actionis. negat oia. a ca est qd
sunt remittent frigiduz ita oimne in
ducet minores frigiditates sed ipm
frigidum remittitur usqz ad non
graduz igitur oimne inducet frigi
ditates minores a minores seu re
missiore usqz ad no graduz a p oia
primo no esse frigidu erit primo no
esse frigiditate inducere ab eo. Ex quo
legitur qd possibile est aliqd agens
p totaz illaz horas pducisse frigi
ditatem aut aliam qlitates usqz ad
hoc insians qd est pns a tu in hoc
insians qd est pns nulla est frigiditas
inducta aut qlitas ab isto agente p3
in casu in quo tm posse corrumpatur
de qlitate pagens oimuz sicut illud
inductu illud igit argumtu. nuc pri
mo tertiam actio calidit vel frigidu
igitur nuc pno est inductus terminus
illius actiois no us de forma si bn
legit deducto impedimento agens oim
vel a b facilius stare fundamento
positionis dico qd naturaliter est im
possibile qd caliduz corrumpat frigi
duz usqz ad no graduz frigiditatem.

a tamen frigidum reagat in caliduz
usqz ad primu no esse sui indutue
vel extrinsece. a causa est qd ad hoc qd
frigiduz sufficit reagere in caliduz
oz qd virtus actiua frigidu oimne su
per resistentiaz calidi qd no otingit
in isto casu qd virtus actiua frigidu
dependit ad no graduz a resistentia
calidi non adeo aliquid virtus actiua
frigidu non superat resistentiaz calidi
a p oia tunc no pget frigiduz in calid
du. Ad tertiu no minoris potentie
est forma pmanens ac. creditur aia
a negatur oia qd lz ex parte alieu
forme pmanentis hoc no repræsentet
impossibile tri est agens facere aut se
cisse qd forma pmanens nuc pno
sit a tamen nuc primo ipsuz agens
no sit ut est declaratus. Tunc qd
tuz ad tertiu arguo contra rñso
ac3 inaz in le a pmitto aliqua. pno
qd necessario cuiusqz effectui pdu
cto aut pducendo contridict aliqd
agens qd immediate ipsuz pducit vel
pducet p3 qd dato opposito in insi
ntuz esset pcessus in causis actiuis
libi inuicem subordinatis a p3 oia
qz capio. a. effectum gra exempli. a
b agens. nuc vel inter. a. b. est medi
us aut no. si non tūca. a. b. sunt ime
diata qd sunt suppositum. si sit sit id
c. a arguo de. c. sicut de. b. a sit in
finituz. Secundo suppono qd nulla
duo instantia sunt immediata alius si p
positis in casu argumti principalis.
scilicet qd caliditas a egit in frigidita
tes. b. a e contra usqz ad insians qd
est presens arguitur sic. caliditas a.
nunc primo est pducens igitur aliqd

est vel sit agens ipsa3. pducens sit
mediate p primaz suppositione. vel
igitur id agens est aut sit frigiditas
que nuc est. vel qd ante hoc fuit. si p3
ima part ratione. frigiditas qd nuc
est pducta a caliditate qd nuc est. a
sic idz est pducens a pducens. rez
spectu eiusdem. si dicitur. secunduz. rez
tunc ista frigiditas immediate ante in
sians qd est pns fuit. vel p tempus
mediuz ante hoc fuit. si dicitur qd il
la immediate ante hoc fuit. Co. rez
frigiditas. b. immediate ante hoc fuit
a nulla frigiditas in. b. duravit nisi
p insians igitur aliqd insians im
ediate an hoc fuit. a p oia illud ista
a hoc imediantur. a detrahitur p
li hoc et tunc insians qd est pns. li
dicitur qd p tempus mediuz an hoc
insians qd est pns fuit ista frigidu
tas sit id insians in quo an hoc fuit
caus inter. c. a pns insians infinita
instantia fuerunt sed in quolz insia
ti alteratiole ipsius. b. fuit alia a alia
frigiditas totaliter in. b. ut ponit p o
sino igit post insians. c. infinita fr
giditates fuerunt a p oia frigiditas
q fuit in. c. no immediate pducit calid
itates qd nuc est. qd est extra p oia
tus. ista qd dicit extra istuz venerabi
lez doctores nolo dixisse cum sup
portatione melius dicentuz a gra
errandis mentes studentem que
a si no sint demonstratas dabunt
tamen alio modum subtilius in rez
surgendi. Secundo principali
ter arguitur predicans doctor contra
suam conclusionem sic. si ac. tunc
semper quando frigiduz remittet

tunc lumen remissius sequentibus in
mini intento corrumpitur aut remitte
ret ipsas. quos oppositus ostendit
infra. et etiam ista clarius dicitur in
determinatione tertie opinionis. et
tunc solvendo argumentum ipse inuit
illam distinctionem quod aliquam cam
producere effectus perfectiones se ipsa
possunt dupliciter ymaginari. vel
ex termino a quo perfectiori quod est sic
effectus qui producit. vel ex termi
no a quo inferiori illo. exempli gratia
frigiditates per se producere caliditate
possunt dupliciter ymaginari. vel
ex caliditate inferiori quod sit illa cali
ditas quam producit illa frigiditas et
vel ex caliditate remissiori quod illa ca
lidas que producit. Et iuxta hoc
ponit duas conclusiones. prima impossi
le est aliquam tam totalem per se produ
cere effectum perfectiores se ipsa ex ter
mino a quo inferiori illo effectum. per
inductum quod frigiditas ex frigidita
te aut ex caliditate remissa non pot
est producere caliditates intensas. Secun
da conclusio possibile est aliquas tam
totales per se producere effectus perfecti
orem se ipsa ex termino a quo perfecti
ori illo effectum. per iuxta positionem
suam quod frigidus remittens calidum
omne producit caliditate. sic etiam pro
ducere non arguit magnas perfectiones
in agente ex quo de perfectiori producit
imperfectius et omne plus et plus im
plicet. et per hoc per se solutio ad argumē
tum quod dedit omnia et omnia. Sed co
tra hoc ipse met arguit dupliciter.
primo quolibet causa totalis conti
net effectum suum formaliter vel vir

tualiter sed nihil alio minus perfectum
omne id formaliter vel virtualiter.
igitur nihil alio minus perfectum est
causa totalis illius. Secundo omnis
causa alius effectus est virtuosus
vel equivoce. et si est virtuosus tunc est
equivoce perfectior effectui. si equivoce
tunc est perfectior igitur et. Ad hoc res
pondet primo ad primum quod est causa
totalis et dicit quod aliquid continere ali
quid virtualiter est dupliciter. vel se
cundum gradus perfectionis quod ter bo
mo continet animam. vel secundum virtutem
actuum aut productuum quomodo se
men animalis plures continet animas. Et
ad hoc continere aliquid secundum virtutem
actuum est dupliciter. vel absolute
vel respectue. aliquid continere aliud
secundum virtutes actuum absolute est il
lud posse ipsum producere ex quocum
que ipsum est producibile. sed aliud con
tinere aliud secundum virtutes actuum res
pectue est posse illud producere licet
non ex quocumque ipsum est producibile
exemplum primi intente calidum pot
est producere caliditates ex quocumque ipse
est producibilis ideo continet ipsas secundum
virtutes actuum absolute. exemplum
secundum ista ipsas frigidus pot pro
ducere caliditates ex calido sed non
ex frigido ex quo ipsa est producibilis
ideo continet ipsas secundum virtutes actuum
respectue. et secundum hoc dicit primo
quod non omnis causa totalis continet
effectum formalem vel virtualiter secundum
gradus perfectionis. per quod secundum ipsum
caliditas summa tanquam totalis causa
producit forma subalternas ignis quam non
continet formaliter nec virtualiter secundum

gradum perfectionis. Similiter frigiditas
agens in calidus remittit ipsas
caliditates et remittendo producit eas
licet etiam tamen frigiditas non conti
net caliditates formaliter nec vir
tualiter secundum gradus perfectionis. sicut
secundo quod omnis causa totalis alium
suis effectus continet ipsum virtualiter
in virtute actus vel activitatis. et tunc
ad argumentum negatur. Ad secun
dum cum dicitur quod causa et effectus
dicitur. et cum dicitur si est causa equo
ra est perfectior suo effectui. negatur.
et certe aliter respondendo valde sub
tiliter loquutus est. Quarto primo
apertur contra idem arguit sic quod legi
tur quod quod quod quod se sensibilis
est corruptibilis sine motu predicto
se habet corruptiones et probatur omnia
incipit a calido agere in b frigidus
et contra et tunc per quod caliditas a im
mediate post hoc erit corrupta et si
niliter frigiditas b et tunc nullas mo
tus precessit in a vel in b quod tunc pri
mo incipit alteratio in utroque illo.
Sed ex omne sequentur plura incon
sistentia. primum quod omnis talis qua
litas est acquisibilis sine motu pre
cedente eius acquisitiones quod est im
possibile quia tunc ad qualitas per se
sensibilis de terra per qualitas non
est per se motus quod est contra philosophiam
quinto philosophorum et omnia per quod om
ne quod est subiecto corruptum se sine mo
tu predicto eius corruptiones est sub
iecto producibile sine motu precedente et
productiones. secundo ex omne illo se
quitur quod alius rei permanentis et
capitulum eius partis datur ultimus

esse tenet ista ex quo talis qualitas ha
bita corrumpitur sine motu precedente
eius corruptiones frigiditas omnia
per se philosophorum. Tertio non cor
rumpitur caliditas nisi per inductiones
frigiditatis sicut nec alia forma be
ne contrarius corrumpitur nisi per
ductiones suorum contrarii sed nulla frigiditas
habito in ductu sine motu pre
cedente eius inductiones aliter enim
ad ipsas non esset per se motus igitur nec
etiam corrumpitur caliditas subito sine
motu precedente eius corruptionem
Ad hoc ipse respondet cum arguetur
legitur quod quod quod per se sensibi
bilia. respondetur omnia et omnia dicit tunc quod
necesse est quod omnia qualitas corru
patur vel per motus precedentes vel se
quentem qualitates illas. Et ita est
in proposito quod talis forma corruptibilis
tunc per motus sequentes. motus enim
qui est ab aliqua forma contrarietur
illius forme ut dicit commentator. quod
philosophorum 2° lexiu. Verumamen
ista auctoritas videtur meo non est in
tunc ad propositum. et cum arguitur quod
talis qualitas esset subito producibilis.
negatur omnia. et cum arguitur quod sic quod
omne quod est subito corruptibile sine
motu precedente est similiter sine mo
tu producibile. negatur. imo oppositum
est valde rationabile quod cum genera
tio et corruptio sint mutationes op
posite habent fieri modo opposito. ideo
talis forma corrumpitur subito per
motus sequentes et non precedentes et
generatur per motus precedentes et non
sequentes. Ad secundum incontinentem
cum arguitur quod alius rei permanentis

tunc lumen remissius. In quibusdam la-
mini intendo corripitur aut remitte-
ret ipsius, cuius oppositus ostendit
infra, et etiam illa statim dicitur in
determinatione tertie opinionis, et
tunc solvendo argumentum, ipse inquit
illam distinctiones, quod aliquam cam
producere effectus perfectiones se ipsa
possunt dupliciter ymaginari, aut
ex termino a quo perfectioni quod est ille
effectus, qui producit, vel ex termi-
no a quo perfectioni illo, exempli gratia
frigiditates per se producere caliditate
possunt dupliciter ymaginari, aut
ex caliditate inferiori quod sit illa cali-
ditas quam producit illa frigiditas, et
vel ex caliditate remissiori quod illa ca-
lidas que producit, et iuxta hoc
ponit duas conclusiones, prima impossibi-
le est aliquam cam totales per se produ-
cere effectum perfectiones se ipsa ex ter-
mino a quo perfectioni illo effectum, per
inductum quod frigiditas ex frigidita-
te aut ex caliditate remissa non potest
producere caliditates intensas, et cum
da conclusio possibile est aliquas cam
totales per se producere effectus perfec-
torem se ipsa ex termino a quo perfec-
torem illo effectum, per iuxta positionem
suam quod frigidus remittens calidum
continue producit caliditate, sic eis pro-
ducere non arguit magnas perfectiones
in agente ex quo de perfectioni produ-
imperfectius et continue plus a plus im-
plet, et per hoc per solutio ad argumen-
tum quod dedit contra et contra, et ad co-
tra hoc ipse met arguit dupliciter,
primo quodlibet causa totalis contin-
net effectum suum formaliter vel ut

maliter sed nihil alio minus perfectum
continet ut formaliter vel ut maliter,
igitur nihil alio minus perfectum est
causa totalis illius, et cum omnis
causa alius effectus est minus
vel equivalet, et si est minus tunc est
equivalet cuius effectum, si equivalet
tunc est perfectior igitur et, et hoc res-
ponder primo ad primum quod est
totalis et dicit quod aliquid continet ali-
quid ut maliter est dupliciter, vel se-
cundo gradus perfectionis, quod uter bo-
mo continet alius, vel secundum virtutem
actum aut productum quem modum
met autis plures continet alia, et
adhuc continet aliquid secundum virtutem
actum est dupliciter, vel absolute
vel respectu, aliquid continet aliquid
secundum virtutem actum absolute est ut
aliquid posse ipsum, producere ex quo
quod ipsum est producibile, sed aliquid
nec aliud secundum virtutem actum, res-
pectu est posse illud, producere licet
non ex quo quod ipsum est producibile
exemplum primi intem calidum potest
producere caliditates ex quo quod ipsa
est producibilis ideo continet ipsa secundum
virtutem actum absolute, et tempus
secundum ipsa ipsum frigidus potest pro-
ducere caliditates ex calido sed non
ex frigido ex quo ipsa est producibilis
ideo continet ipsa secundum virtutem actum
respectu, et secundum hoc dicit primo
quod non omnis causa totalis et continet
effectum formalem vel ut maliter secundum
gradus perfectionis, per quod secundum ipsum
caliditas summa tanquam totalis causa
producit formam subalem ignis quam non
continet formaliter nec ut maliter secundum

gradum perfectionis, similiter frigi-
ditas agens in calidus remittit ipsa
caliditates, et remittendo, producit ca-
lidas et tamen frigiditas non con-
tinet caliditates formaliter nec ut
maliter secundum gradus perfectionis, dicit
secundo quod omnis causa totalis alius
suis effectus continet ipsum ut maliter
in virtute actum vel actum, et tunc
ad argumentum negatur b, et ad secun-
dam eius dicitur quod causa et, et
dicitur, et cum dicitur si est causa equi-
valet est perfectior suo effectum, negatur
et certe dicitur respondendo valde sub-
tiliter loquutus est, Quarto prin-
cipaliter contra idem arguit sic quod legi-
tur quod quod qualitas per se sensibilis
est corruptibilis sine motu, prede-
te suas corruptiones et probatur contra
incipiat a calida agere in b frigidus
et contra et tunc per quod caliditas a im-
mediate post hoc est corrupta et si
maliter frigiditas b et tunc nullus mo-
tus precessit in a vel in b quod tunc pri-
mo incipit alteratio in utroque, et lo-
quens et contra sequitur plura incon-
sistentia, primum quod omnis talis qua-
litas est acquisitionis sine motu pre-
cedente eius acquisitiones quod est im-
possibile quia tunc ad qualitas per se
sensibilis de tertia specie qualitas non
est per se motus quod est contra phi-
lippo primo philosophum et contra per quod om-
ne quod est subito corruptum le sine mo-
tu predece eius corruptiones est sub-
to producibile sine motu, precedente ei
productiones, secundo ex contra illo se-
quitur quod alius rei permanentis et
continens eius partes datur ultimus

esse tenet contra ex quo tal qualitas ha-
bito corrumpitur sine motu precedente
eius corruptiones frigiditas contra
per se philosophum, Tertio non cor-
rumpitur caliditas nisi per inductiones
frigiditatis licet nec alla forma ha-
bens contrarius corrumpitur nisi per in-
ductiones sui contrarii sed nulla frigi-
ditas subito inducit sine motu pre-
cedente eius inductiones aliter enim
ad ipsa non esset per se, igitur nec
eius corrumpitur caliditas subito sine
motu precedente eius corruptionem
Ad hoc ipse respondet cum arguitur
b, et dicitur contra et contra, dicit tunc quod
necesse est quod omnia qualitas corru-
pat ut per motus precedentes vel se-
quentem qualitates illas, et ita est
in philosopho quod talis forma corrupti-
tur per motus sequentes, motus enim
qui est ab aliqua forma contrarius
illius forme ut dicit commentator, quod
philosophum 2° lxxviii, et tamen
illa auctoritas videtur in eo non est in
tunc ad philosophum, et cum arguitur quod
talis qualitas est subito producibilis,
negatur contra, et cum arguitur quod sic quod
cum quod est subito corruptibile sine
motu precedente est similiter sine mo-
tu producibile, negatur, imo oppositum
est valde rationabile, quod cum genera-
tio et corruptio sint mutationes op-
posite bene fieri modo oppositum, ideo
talis forma corrumpitur subito per
motus sequentes et non precedentes et
generatur per motus precedentes et non
sequentes, Ad secundum inconueniens
cum arguitur quod alius rei permanentis

Responderet non est possibile dari ultimus rei permanentis substantialis sic q. in aliquo instanti talis res sit q. immediate post illud infans nec sit talis res nec aliquis eius pars, sed in rebus accidentibus permanentibz. dicit q. dari ultimus infans possibilis dupliciter ymaginari, ncl. com speciem, ncl. fm individuum, exempli primi si scilicet nunc in le hnt caliditate q. immediate post hoc illa esset corrupta q. non alia de nouo pducta, et tunc plus secundu si immediate post hoc illa esset corrupta q. immediate alia eiusde speciei pducta de nouo, Et fm hoc dicit duo, primus q. non est possibile dari ultimus esse alius accidenti, lectus datus q. iuxta positionem hntam non corrumpitur aliquis gradus albedinis aut caliditatis nisi alter in trodatur, eiusdem speciei cum illo. Secundo dicit q. cuiusq. rei accidentis permanentis contingit dari ultimus infans successive fm individuum, q. per hoc soluitur secundus incidentiens. Ad tertium cuius arguitur non corrumpitur caliditas ncl. negatur oia quilibet q. subz frigiditas que additur post corruptionem caliditatis inducat per motum precedentem eaz tamen motus pcedens eaz est, sequens caliditatem q. corrumpitur p inductionem illius frigiditatis sic q. aliquid est ut erit motus quo corrumpitur caliditas q. inducitur frigiditas aut saltem in eadem q. iste doctor hic dicit multis verbis, sed in summa ista uidet esse solutio.

¶ Sed contra istas solutiōes ipse argu-
it dupliciter quod ad hoc qd ponit
formam corrupti p motu sequens
prio sic, nihil corrūpitur qñ ipsum
non est, sed contrarie qñ motus scqns
est tunc forma que corrūpitur p illu
motu non est q; tam est corrupta
igitur tunc ipsa non corrūpitur ⁊ p
cōis nō corrūpitur p motu sequen-
tem. Item non pōt aliquid corrūpi
p illud qd est p se post ipso; q; cor-
ruptio p supponit corrupens igitur
non corrūpitur forma p motum se-
quentem illam. Ad hoc respondet pri-
mo ad primu nihil corrūpitur nō.
Dicit qd corrūpti idem est qd desine-
re esse. Sequitur enī hoc corrūpitur
signat hoc desinit esse. ⁊ cōtra expli-
cādo corrūpi generaliter p mutari
de esse ad nō esse. similiter generari
idem est qd incipere esse. ⁊ ideo sic
dupliciter pōt coniungi aliqd desine-
re esse, nēq; qd nunc est ⁊ nunq̄ post
hoc erit, vel qd nūc non est ⁊ imōda-
re an hoc fuit denōstrando p illud
instās qd est prius, ita dupliciter pōt
aliquid corrūpi, vel qd nūc est ⁊ nun-
q̄ post hoc erit, vel qd nūc non est ⁊
incipere an hoc fuit. ⁊ similiter per
omnia dīctatur de generari ⁊ incipere
esse. Et ex hoc sequitur qd possibile
est idē siml generari ⁊ corrūpi sic
est possibile idē siml incipere esse
⁊ desinere esse exponēdo li desinit p
positionē prius ⁊ remotionēz futu-
ri ⁊ incipit p positionēz pñis ⁊ re-
motionēz pñis, ⁊ tūc ad argumen-
tu, nihil corrūpitur nō. cōcedēdo ex-
ponēdo corrūpi p positionēz de pñi

et remotiones de futuro, sed exponit
do corrupti p remotionem de pnti a
positionem de pntio nō repugnat
corrupti aliquid qd non est, dico tam
q talis forma corrupti in ultimo
insistit in quo ipsa est, et hoc p mo-
tus eūdem, non q motus sequens
agat ad corruptionem illius forme
sed q agens agens tale motum facit
p tales motus q bec forma nūc est
et non immediate post hoc erit, et hoc
est ipsa corrupti q nūc nunc fiet
vel ineperet fieri talis motus bec for-
ma non corrūperetur nunc nec des-
meret esse, Ad secundum eius dicit nō
pōt aliquid corrupti remanere q ali-
quid corrupti p aliquid est dupliciter,
vel effectiue, vel formaliter, exēplu-
s primi frigiditas p caliditatem calu-
di agens in ipsa corruptur effecti-
ue, exēplu s secundū caliditas cor-
rūpitur formaliter p motus qui est
remissio caliditatis aut p frigidita-
tes inductum in subiecto in quo est
caliditas, et dicitur p ipsu corrupti
formaliter q motus ille quo acqui-
ritur frigiditas et destruitur caliditas
est ad frigiditatem tanq ad terminum
ad quem, terminus autē ad quem est
motus, pōt dici forma motus quia
motus capit denominationem a termino
ad quem, et iuxta hoc ipse ponit duas
exclusiones, prius possibile est aliquid
corrupti effectiue p illud qd est vel
erit p se ipso, p qd quilibet
corruptio pōt ponit corruptens effe-
ctiue, secūda exclusio possibile est ali-
quid corrupti formaliter p motus le-
quētes, s nō effectiue, et eius arguitur

q̄ non q̄ quēz corruptio p̄cipue
nūc corruptio. dicitur et̄ et̄.
Sed ora primā dēlationē arguo
licet q̄ caliditas a sufficiat agere
in frigiditatem b̄ et̄ appropinquat
ipsi b̄ sufficere. nē tūc eade p̄
mūz insans in quo a sufficiat agere
in b̄ ultimū in quo nō. nō p̄t mūz
q̄ non datur primū insans in quo
actūtas sine potētia actua a cre
det resistentia b̄ sed q̄m q̄z potē
tia actua a crederet resistentia b̄ p̄
esse tūc sufficere a agere in b̄ igit nō
dabatur primū in quo a sufficere agē
in b̄. si datur semidūz. sic nūc illud
a. et̄ arguē. frigiditas b̄ nūc corruptū
q̄ nūc indubie a agere in b̄ per
tūz frigiditas b̄ totale delitēse
et̄ corruptū p̄ positionē de p̄m et̄
remotionē de futuro iuxta istā po
sitionē. nē igitur corruptū esse
et̄ ne a caliditate que nūc est. et̄ hoc
non. q̄ talis nūc non sufficit agere
ut ponit calus. nē a caliditate q̄ post
hoc erit. et̄ sic hētur oppositūz prime
dēlationis. q̄ aliquid corrūptū
effective ab aliquo q̄ non est nec
fuit sed solūz post hoc erit. Similiter
ex ista rēpōsione legitur q̄ aliquid
corrūptū ab aliquo q̄ nec est. nec
fuit. nec unq̄ erit. q̄ arguitur sic in
calu p̄posito frigiditas b̄ nō corrūptū
tūc a caliditate que est. nec que fuit.
nec que erit. p̄batur primo q̄ non
a caliditate que est. aut que fuit. ut
p̄z in alio argumēto. nec a caliditate
que erit. q̄ caliditas a que corrūptet
frigiditatem b̄ ul erit immediate post
hoc. nē tempus erit anteq̄ ipse erit. si

dicuntur primi cuius quilibet caliditas a
in tali casu in quo ponitur a intendi
duret posse p. instantes leguntur q. aliqd
instantaneum immediate post hoc erit qd est
impossibile. si dicitur secundum quod extra q.
frigiditas b. immediate post hoc erit
corrupta et per tempus erit antequam ca-
lidas a. erit igitur p. tempus prius erit
frigiditas corrupta ab aliquo q. ali-
qd corruptens ipsam erit qd est impos-
sibile. primo q. pari ratione illa frigi-
ditas corruptur a caliditate q. erit
bina ad mille annos. secundo q. fin-
ipsum corruptio et corruptus p. sup-
ponit corruptens effectus. Qui
tunc principaliter sic arguitur a ignis
in b. aqua et exorta reagat b. aqua
in a. ignis ipsius remittendo tunc vel
p. aliqd tempus totus manebit a. id est
caliditas in a. igne vel non. si sic seguitur
oppositum illius opinionis, si non igitur
a. ignis non calefaciet b. aqua qd est
extra positum et probatur contra sic quia
non est possibile q. aliqd calefaciat
aliud p. aliqd qd durat posse p. illas
sed quilibet caliditas a. ignis durabit p.
a. ignis calefaciat p. aliquam caliditate
suam contra p. cum b. a. a. probatur
q. impossibile est q. aliquis mori esse e-
tunc fiat ab illo qd durat posse p. in-
stante. Tunc argumentum videtur con-
cedendo contra et contra ultimum. s. q. a
ignis non calefaciet b. aqua p. aliquam
caliditatem in illo casu sed p. infinitas
caliditates calefaciet a. ignis b. aqua
et ponit exemplum sic. sol p. motum suum
calefaciet aere quietem non p. ali-
quos radios q. nullus talis durat

nisi p. instantes alterius finis motus
solum transiret de subiecto in subiectum
sed p. infinitos radios sol calefacit
aere quietem ut p. intelligenti, et
omnino p. omnia dicitur de a. b. in
casu politico. Contra istas rationes
arguo sic si p. infinitas caliditates a.
calefaciet b. igitur si infinitas tenet ca-
thegoricam vel simpliciter. Si pri-
mus igitur a. calefaciet b. p. aliquas ca-
lidades q. sunt vel erunt infinite ca-
lidades qd est impossibile. si dicitur se-
cundo igitur p. duas caliditates a. ca-
lefaciet b. et per tres et sic in infinitum
omnes falsus q. p. nullas duas calidi-
tates a. calefaciet b. q. omnes due cali-
didades a. sunt vel erunt solus p. duo
instantia ut ponit sed. id est possibile
le q. aliqua que sunt vel erunt solam
p. duo instantia calefaciant p. tempus
q. alter instantaneus medio inter ista
duo instantia fieret calefactio ab il-
lis caliditatibus et tunc non essent tunc
ille caliditates in aliqua ipsa. et ad
similiter arguitur de tribus et quatuor
et sic in infinitum. Ad exemplum de
radio dico q. nullus radius manet
posse persistens finis qd est in quibus
quibus agitatur successe et sic illi suc-
cessus dependit. Et contra arguitur q.
tunc migraret de subiecto in subie-
ctum negatur contra q. non ymaginor
q. radius erans in a. puncto gratia ex-
emplum moueatur ad motum solis cum
sol recedat ab a. puncto insequendo so-
les sed in eodem puncto p. tempus sta-
bit ipse vel aliquo eius antequam totali-
ter erit corruptus et sicut sol obide-
tur contra et successe alteri et alteri

puncto medii gescendis ita contra et
successe p. dicitur alium et alius gra-
dus. Sexto principaliter si et se-
quitur q. una gutta aque sufficeret
corruptere totas caliditates spere
ignis contra est absurdum et contra. pro-
bat sic appropinquat una gutta aque
spere ignis tunc ignis agit in aqua
igitur aqua agit in ignem ipsam re-
mittendo q. sunt communicantia in
materia sed cum illis caliditate ignis
remissio est eius totalis corruptio
per se igitur tota caliditas ignis cor-
rumpitur. Ex quo sequitur alia q. a
sufficit corruptere quas caliditates
munda q. pot. corruptere totas calidi-
tates ignis et nulla est a. igitur et.
Ad hoc respondet q. si totus pot.
tenet cathegoricam et simpliciter
ut est notum ex logica, si primo mo-
do cessat q. quilibet frigiditas contra
cuius parva pot. corruptere totam
caliditatem ignis sed non secundum
do pot. corruptere quia esset sensus
q. una gutta sufficeret corruptere
quas partes caliditatis ignis. a. hic
pot. tangi difficultas de reactione.
vtrum quilibet frigiditas contra quilibet
parva sufficeret reagere in calidita-
tem contra quilibet magnas. sed p. nunc
transleo istas. Septimo principaliter
sic arguitur. si non maneret eodem
forma et quilibet esset indistinctus in
esset et nulla haberet partes gradus
les non habet et contra p. de se. si fri-
giditas contra probatur q. tunc ad nul-
las formas esset p. se motus qd p.
batur q. alteratio est motus contra
non igitur non est nisi ad illud qd est

Contra et successe acquiescente 13 mul-
ta forma est indistincta igitur et.
Ad hoc ipse videtur concedendo contra
et contra. s. q. quilibet est indistinctus
in instantaneis. et cuius arguitur q. ad nul-
lam formam esset p. se motus nega-
tur. et cuius arguitur alteratio est mo-
tus continens igitur non est nisi ad
id qd est contra et successe acquies-
cente. negatur contra ad hoc enim q. ad
aliquid sit p. se motus hoc non requi-
ritur sed requiritur prius q. talis for-
ma habeat contrarios resistens. secundo
requiritur q. ipse in qua est illa for-
ma habeat latitudines gradus secundum
qua possit esse motus continuus et ita
est. Sed contra q. philosophus in
septimo philosophorum ponit q. ad virtu-
tes et ad virtutes non est p. se motus q.
constant in indistinctis. sed per te ois
forma consistit in indistinctis igitur ad
nullas formas est p. se motus. respondet
dicitur q. philosophus non ponit q. ad
virtutes et ad virtutes non est p. se motus
quia consistit in indistinctis intentione
sed q. in nulla spe virtutis per virtutem
est latitudo graduum secundum quam possit
esse motus sicut est in aliis formis.
Sed contra q. p. eandem virtutes et
speciem aliquas dicitur magis et minus
virtuosas igitur secundum speciem virtu-
tis sunt gradus intensi vel remissi
sed inter quoslibet gradus duos
speciem quorum unus est intensior et
alter remissior est latitudo media
igitur in specie virtutum est latitudo
et valeat hoc argumentum contra na-
ture posse. Sexto principaliter ar-
guitur sic illa quorum quilibet manet

solum p[er] instanti non d[ist]inguat[ur] ad
invenit[ur] vel faciat[ur] latitudines ad in
venit[ur] aliter instanti d[ist]inguat[ur] q[uo]d
si m[en]surat[ur] est c[on]tinu[us] et i[n] m[en]su
ra ad equat[ur] est c[on]tinu[us] sed c[on]tra gra
dus s[on]t s[on]t h[ab]it[us] mod[us] igitur n[on]
p[er] c[on]tra nullus motus alterationis
est vel p[ot]est esse c[on]tinu[us] c[on]tra p[ro]bat[ur]
primo quia motus alterationis c[on]tra
ponit[ur] ex illis formis vel gradib[us]
discordantib[us] secundo quia si sp[ati]um
motus non est continu[us] nec mot[us]
est c[on]tinu[us] quia ad unitat[em] seu con
tinuitat[em] motus requirit[ur] virtus
mobilis et sp[ati]i quinto p[ro]bat[ur]
hoc id[em] p[er] c[om]mentos p[er] quinto
p[ro]bat[ur] q[uo]d c[on]tinu[us] est c[on]tinu[us] q[uo]d
p[ro]bat[ur] q[uo]d si motus est unus necesse
est q[uo]d natura in qua est mot[us] sit un[us]
numeros[us] et p[ot]est dicit[ur] in eodem
c[om]mento q[uo]d necesse est q[uo]d in uno mo
tu sit numer[us] id[em] in quo est mot[us]
sit unus numer[us]. Ad hoc respon
det q[uo]d duplex est motus quidam de
genere passionis quidam de genere
termini ad qu[od] et tunc ad argum[en]
tum dedit q[uo]d motus qui est de ge
nere termini ad qu[od] non est c[on]tinu
us sed subito acquirit[ur] et hoc pro
bat argumentu[m] sed motus de gene
re passionis est bene c[on]tinu[us] sed ista
repositio videtur ficta et habere fun
damentu[m] fallu[m] s[ed] q[uo]d motus qui est
de genere passionis sit realiter distin
ctus a motu qui est de genere termi
ni ad qu[od] primo quia si ead[em] est
mensura motus q[uo]d est de genere pas
sionis et motus qui est de genere ter
mini ad qu[od] igit[ur] si unus illo[rum] non

est subitus nec alter aliter et h[ab]et ead[em]
esse mensura ad equat[ur] mutationis
subire et succedere secundo sit a mot[us]
de genere passionis et b motus de
genere termini ad qu[od] tunc arguit[ur]
sic a et b sunt mot[us] realiter distincti
igit[ur] n[on] repugnat a esse b p[er] c[on]tra
et contra ponatur igitur b esse non
c[on]tra a et sequitur q[uo]d p[er] tempus du
rabit mutatio subita q[uo]d includit con
tradictione[m] et c[on]tra p[ro]bat[ur]. Item p[ro]
cipaliter sequitur si ignis calefaceret
aqua[m] et qual[is] caliditate[m] inducit
infinita caliditates et p[er] c[on]tra infinita
individua speciei caliditatis p[er]fectis
sunt c[on]tra fallu[m] et p[ro]bat[ur] c[on]tra q[uo]d
si in quolib[et] instanti temporis m[en]
surat[ur] motu[m] est alius et alia caliditas
et q[uo]d h[ab]et instanti infinita p[er]
cesserunt igitur c[on]tra. Tunc respon
det d[ist]inguendo c[on]tra et c[on]tra sicut est
d[ist]inguendo et hoc et h[ab]et h[ab]ere d[ist]inguere
opinio tenens q[uo]d in intentione for
me gradus p[er]fectus et qui de novo
acquirit[ur] simul manent. D[ist]in
guendo principaliter arguit[ur] licet in tr[an]su
tione elementor[um] habendum sim
boles et verbi gratia ignis in ac
res manet eadem quilibet numero
in generato et corrupto ut p[ro]bat[ur] p[er]
solos p[er]fectos secundo de generatione et
tamen caliditas aeris est remissior
caliditate ignis igitur ead[em] q[uo]d
numero est p[ri]mo intensior postea
remissior. Ad hoc ipse r[es]pondet q[uo]d
d[ist]in[gu]it[ur] in loco p[re]allegato non
voluit q[uo]d de facto aliqua q[uo]d
nec in elementis b[ut] in simboles
sed voluit q[uo]d ex parte d[ist]inctus

elementor[um] non repugnat ip[s]a h[ab]ere
in se successive eandem qualit[ate]m
et numero p[ot]est q[uo]d conveniant in una
qualitate c[on]tra. Unde d[ist]in[gu]it[ur] in au
guit[ur] principaliter sic sicut est in au
guit[ur] ita et in alteratione sed in au
guit[ur] non oportet totam q[uo]d
p[er]fectam corrupti igitur nec in altera
tione. Tunc dicit q[uo]d simile est de
argumento et de alteratione secundum
aliquid et secundum aliquid est dist[inct]
simile primo simile est quia sicut non
est possibile plures qualitates ead[em]
dem speciei p[er] motum alterationis
acquirit[ur] esse in eodem subiecto ad
equat[ur] ita impossibile est plures q[uo]d
tates p[er] motum augmenti acquirit[ur]
tas esse in eodem subiecto ad equat[ur]
sed dist[inct]e est quia augmentu[m] sit
p[er] additionem q[uo]d ad q[uo]d
p[er]fecti remanent et non alteratio et
causa est quia q[uo]d addita non re
stet in eodem ad equat[ur] in quo
p[er]fectis loco non oportet p[er]fectes cor
rumpi eius oppositum est de quali
tate sed contra c[on]tra quod au
guit[ur] quilib[et] pars augetur igitur q[uo]d
nec p[er]fectus et sequens sunt in co
dem subiecto ad equat[ur]. Dicendum
est q[uo]d si capiatur augeri proprie p[er]
ut d[ist]inguat[ur] c[on]tra rarefieri n[on] que
libet pars augeri augetur quia n[on] que
libet pars materialis sed solum que
libet pars formalis ut p[ro]bat[ur] primo de
generatione si accipiat[ur] augeri pro
rarefieri concedo q[uo]d possibile est q[uo]d
aliquis q[uo]d augetur vel rarefieri que
libet pars augetur vel rarefieri et tunc
oportet d[ist]inguere vel q[uo]d rarefactio non

est motus ad q[uo]d statem sed ad qua
litates que est virtus vel q[uo]d subiectu
trifecta p[er] de novo p[ro]bat[ur] sed
solum partes que prius erant ma
gis p[ro]p[ri]e que sunt magis distantes
et tunc non oportet d[ist]inguere et plures
q[uo]d tates recipi in eodem subiecto
ad equat[ur]. Quod d[ist]in[gu]it[ur] p[ro]bat[ur]
ter arguit[ur] sic quia sequitur q[uo]d alius
est n[on] in me q[uo]d ante hoc fuit co
sequens fallu[m] et p[ro]bat[ur] c[on]tra et po
no q[uo]d virtus visus mea fuerit remis
sa cont[ra] me usq[ue] ad hoc instanti tunc
si in intentione vel in remissione for
me est c[on]tinu[us] alia et alia forma seq[ui]
tar q[uo]d nunc est alia virtus visus in
me q[uo]d prius fuerit sed n[on] visus virtus
et visus s[on]t sunt igitur c[on]tra. Ad
hoc respondet q[uo]d virtus visus leu
dum veritatem non est intensibilis
nec remissibilis sed organum virtus
visus visus bene est intensibilis et remis
sibilis secundum suas qualitates quod
bus mediantibus anima exercet ac
tum suum videndi et s[on]t hoc animu[m]
aliquando melius aliquando p[er]fectus in
dicit de obiecto visibili secundum
q[uo]d visio sit ad aut qualitates orga
gani sui p[er]mutant[ur] ad melius vel ad
peius et hoc volunt p[ro]bat[ur] p[ro]bat[ur] p[ro]
mo de anima dicitur q[uo]d si anima se
nis ponitur in lumine sit p[er]fecte
r[es]pondet et sicut in lumine d[ist]inguat[ur] p[er] hoc
intelligere q[uo]d anima in se non d[ist]in
tatur nec fortificatur sed q[uo]d operat[ur]
aliquando melius et aliquando p[er]fectus
et hoc secundum alia et alia d[ist]in
sitionem ipsius organi. Tunc d[ist]in
ctio p[ro]bat[ur] p[ro]bat[ur] arguit[ur] sic ponit[ur]

per act huius domus illuminatur factis intensio luminis et superueniat lumen factus remissum et causet lumen in eodem aere. tunc uel in tali productione luminis remissi corrumpitur lumen intensus persistens. uel non si fiat simul cum illo quod de nouo produciatur. si dicitur secundum habetur oppositum opinionis. et plures gradus eiusdem forme in specie manent simul in eodem subiecto primo. si dicitur primum. et corrumpitur persistens. contra quia ex isto sequitur prius quod si lucidus intensus illuminet medium et superueniat lucidus remissus quod non intensus sed remissus illuminatur medium omnis salus et contra argumentas et probatur consequentia sic lucidus intensus quod sufficit producere uel minimum quod non sufficit producere lucidus intensum uel sex et huius remissi lucidi sit ut duo et superueniat adeo medio lucidum remissus post intensus remanente intensio. tunc arguitur sic. si persistens lumen corrumpitur in adu. tu posterioris corrumpit lumen ut sex intensus et produciatur lumen posse ut duo quia lucidus remissus non plus sufficit producere igitur et. Ex quo sequitur quod possibile est fieri transitus a gradu ut sex intensus ad gradum intensum ut duo et non per gradus medios quod est impossibile quia nullus agentis naturalis processus est cum saltem de extremo ad extremum sine medio. et ideo principaliter ex omni sequitur quod lumen candele et tunc et quod parue sufficit corrumpere lumen

solis in medio productus. Item quod si possibile ponatur candela intra corpus solis statim ipsa corrumpitur totus lumen subiective existens in sole et sic aliquod perpetuus deus natura esset corruptibile quod est contra philosophos prius celi. Ad hoc ipse respondet cum arguitur in eadem posito uel corrumpitur persistens et dicit quod lumen persistens totaliter corrumpitur et de nouo induitur intensus lumen ab istis duobus lucidis cuius utriusque florum lucidorum est partialis et non totalis causa. et cum arguitur quod in eadem illo non intenditur sed potius remittitur lumen quia corrumpitur lumen ut sex et lucidum remissum non sufficit producere nisi lumen ut duo. huius dicit quod lucidum remissum non sufficit producere nisi lumen ut duo tanquam tota causa sed tanquam partialis infinitum lumen intensus sufficit producere. sicut dicitur et si minus portatiua fortis sit ut duo sex. per se uel ut causa totalis sufficit portare pondus ut duo. sed per accedes seu ut partia causa infinitum pondus potest portare. Sed contra hoc est illud quod inferabatur scilicet quod fieret transitus a quatuor si lucidum remissum appropinquet medio quod producat lumen ut duo et ipso et medio quatuor gradibus appropinquet lucidum sufficiens producere lumen ut octo tunc sequitur quod sit transitus de lumine ut duo ad lucidum ut octo et non per gradus medios. Ad hoc ipse habet dicit respondere.

consequenter respondere quod non potest lucidum de nouo appropinari medio nisi succedat et ideo sicut succedat sine appropinatu lucidum intensus medio ita succedat intendet lumen a gradu ut duo ad gradus ut octo. Et ad illud quod inferabatur quod lucidus candele quantitas remissus sufficit corrumpere lumen solis produciatur in medio. conceditur consequenter et consequentia. Et ad tertium cum dicebatur quod si lux candele appropinquet corpori solis corrumpetur lumen extra subiective in sole. Dicitur posset multipliciter dici. primo quod lux solis et lumen productum non sunt eiusdem speciei diff erunt enim sicut obiectum et species obiecti cuius species est representatiua. unde sicut color et species coloris specifice differunt ita lux existens subiective in sole uel in corpore quocumque alio lucido specifice differunt a lumine productum in medio quod est species representatiua ipsius lucis. et tunc dicitur quod si candela appropinquet soli per possibile licet in illud produceret lumen quia tamen illud non esset eiusdem speciei cum luce existente in sole non est necesse lucem existentem in sole corrumpi. Sed dices contra quia lux candele potest in illo casu producere lucem in sole quod est eiusdem speciei cum luce solis et tunc oportet concedere lucem solis esse de se corruptibilem quia statim corrumpitur cum produceret alia eiusdem speciei. respondendum est quod nullum corpus lucidum potest producere in

tem in aliud corpus nisi prius alteret illud per caliditatem aut per aliam quam aliam uel per aliquas alias qualitates prius videmus ens quod ignis nunquam producat ignem in combustibile nisi prius ipsum tale faciat et secundum hoc dico quod quia corpus solis non est in se ipsum alterationis. pronuntians a qualitatebus primis uel ab aliqua illarum ideo candela appropinquet per possibile corpori solis non poterit in ipsum producere lucem sed forte bene lumen. Secundo dicitur aliter quod lux istorum inferiorum ut flammæ et aliorum astorum ut lux solis non sunt eiusdem speciei quod patet primo quia lux solis et aliorum astorum est incorruptibilis et lux istorum inferiorum est corruptibilis sed in conueniens aliquid incorruptibile esse eiusdem speciei cum corruptibilis. Secundo quia lux istorum inferiorum uidetur esse qualitas secundum consequens actionem qualitatum prius marum ad inueniendum non enim reperitur nisi in corporibus mixtis quia nullum est elementum simplex cuius sit lux. quia non terra ut patet nec aer nec aqua incognis. quia quodlibet istorum trium est dyapannum sine transparenis et de natura lucis est terminare usum. Et ad propositum candela appropinquet soli per possibile non potest in selem producere lucem quia non potest agere in ipsum per qualitatem aliquam aut per qualitates aliquas de prius. Et adhuc si per possibile

missior ut possit illa opinio quia aliter plures gradus quantitate eundem speciei essent in eodem subiecto pro quo est contra illas opiniones igitur non dicitur quod b latitudo est indivisibilis licetur possibilis. Similiter contra illud arguitur. Si dicitur quod a latitudo est composita ex b tanquam ex medietate et a latitudo in infinitum est divisibilis intensum ut patet igitur aliquid in infinitum divisibile intensum est compositum ex indivisibili intensum tanquam ex medietate quod est impossibile. Tres sequitur quod b latitudo sabito et non successive esset acquisibilis vel deperdibilis quod est falsum et contra tenet de se. Fortiter dicitur aliquis quod istud argumentum ita vadit contra alias opiniones de intentione et remissione qualitatium sicut contrarias quod finem omnes opiniones deditur quod medietas intensior a latitudinis est le tota excedit medietatem gradus totius a, dicendum quod non est ita pro finem opinionem ponentes quod in intentione forme gradus precedens manet cuius sequitur habet addere quod quantumque remissio gradus signato immediate remissiori a latitudinis immediate intensiori a est signatur gradus remissiorum in quantumque proportionem nobilis quod cuiusque subiecto contradicit aliquis gradus edicendum quod remissiorum nullo ad non gradus. Et hoc patet solutio ad illud commune argumentum quo solet argui quod cuiusque latitudinis uniformiter difformis medietas intensior est indivisibilis intensum patet etiam quod hoc solutio ad illud argumentum quo solus

arguitur quod b agens producit latitudines uniformiter difformam producit tantas latitudines in partem remotam quous in proximam. Sed cum principaliter arguo contra predictas conclusiones quod ex illa sequitur quod quilibet motus alterationis est infinite velocitatis contra falsum ut patet contra probo sic quod quilibet motus est in infinitum modice resistente et quodlibet alteratio est aliquid certe virtutis active sed cuiuslibet virtutis active ad infinite modice resistenciam est infinita et proportionatur quod b alteratio alteratur ab infinita proportionem et contra infinite velociter quod cuiusque motus facit cuius resistens velocitatis acquiritur proportionem agentis ad resistenciam contra nota et prima pars antea probatur. Quod quilibet quantitas est infinita le modice resistente quia quod quilibet si sufficeret per aliquod certum tempus aliquid agentis signato resistere esset aliquid certe resistencie et si per tempus patet in duplo minus esset in duplo minoris resistencie. igitur si per nullum tempus posset resistere aut per infinite modicum patet nullum aut infinite modicum esset resistencie sed quod tales qualitates per minus tempus sufficeret resistere quis quilibet subiecto deditur vel saltem nata est reperiri igitur non. Sed forte hinc dicitur quod licet passus per nullum gradum quantitate quod habet vel habebit sufficiens resistere per tempus tamen per omnes gradus quos habet vel habebit sufficiens resistere per tempus. Sed contra hoc arguitur sic quod ex omnibus illis

gradibus non fiet aliqua latitudo resistencie igitur non sufficit per omnes illos resistere per tempus contra patet et aliter sumptum probatur quod omnis illi gradus sunt indivisibilis resistencie igitur duo ipsorum nullas faciunt latitudines resistencie tres et sic in infinitum igitur infinita tales nullam faciunt latitudinem resistencie sed non plures quod infiniti gradus sunt vel erunt omnes illi gradus igitur nullas resistenciam faciunt omnes illi. Et per istam replicationem potest argui contra secundum corollarium principalem istius opinionis ponentes in principio questionis quod causa intentionis forme est a et vel b latitudo gradus inter illas formas et non gradus illius forme. Contra si opinio sit vera nulla est latitudo graduum inter aliquam formas et non graduum illius forme igitur illud corollarium falsum et repugnans illi opinioni contra patet probatur cuiusque forme omnes gradus sunt indivisibiles intensum etiam quod ex indivisibilibus intensum compositum aliquid latitudo vel distantia graduum igitur non ex gradibus gradus forme resultat aliqua latitudo et per omnia nulla est talis latitudo graduum. Sed forte aliquis concederet quod aliqua distantia sine latitudo graduum composita ex indivisibilibus intensum. Contra hoc arguo sic sicut si velles probare quod nullus gradus compositus ex indivisibilibus quantitate et omnia argumenta quod probant illud aut similia probant oppositum huius rationis. Sed forte ad hoc diceret aliquis quod secundum argumentum non arguitur contra

ita istam positionem quod omnis alteratio esset infinite velocitatis quod ordo naturalis causat successiones in alteratio. unde est ordo naturalis inter gradus producidos et corruptos quod gradus qui naturaliter prius ponit alius gradus ante se introductum non per aliquos potentias naturas simul cum illo produci vel generari. Similiter etiam in gradibus corruptis est naturalis ordo quod naturalis gradus qui est posterior in productione vel generatione est prior finem ordinem naturales in corruptione et non per nullam naturalem potentiam ponit gradus prior et posterior simul corrumpti. Sed contra istam resolutionem arguo sic quia si nihil plus facit ad finitatem velocitatis motus alterationis nisi talis ordo igitur cum quantumque gradu velocitatis potest saluari talis ordo naturalis potest saluari talis ordo ad illum et duplo ad illum et triplo ad illum potest saluari successio in motu alterationis et per omnia ordo naturalis inter gradus qui naturaliter debet esse priores vel posteriores in generatione corruptione et sic in infinitum quod nullus est gradus cum quo non poterit saluari successio talis et talis ordo igitur infinite velocitatis est quilibet motus alterationis quod fuit probandum. Sed forte diceret aliquis quod non cum quantumque gradu velocitatis potest saluari ordo naturalis quod

Ordo naturalis est hō solus fm pri
us ⁊ posterior in generatione gduum
sed etia fm debitas mēsuras tēpis
mēsurantis gēntes ⁊ corruptio
nez gduum fm prius ⁊ posterior
ita q non solum ad hoc q seruetur
ordo nālis requiritur q a gra? nec
bi q a corrupatur an b aut pducatur
sed al q est certa mēsurā tēporis
que requiritur ad hoc q saluet ordo
nālis. Int p id tēpus pducatur vel
corrupatur a gradus an b. qd non
saluari pōt. cū q tōtū qz gradu ve
locitatis sicut enim augetur veloci
tas ita minoratur tēpus menturās
illius velocitates ceteris pa ib? Sed
contra istas rōnes arguo q: ex illa se
quitur q agens potens ⁊ agens de
bile appōtūta resistētis equalib?
ceteris partibus pōsse eque uelociter
sufficere corrūpere suas resistētias
⁊ eque uelociter pducere suos effe
ctus. nō istallus ut notū est. ⁊ pba
tur nō ita. sit a maxim? gradus ve
locitatis cū quo non pōt saluari or
do nālis. uel minimus cū quo sic. ⁊
arguo sic usqz ad istum gradū ve
locitatis pōt agens debile veloci
ter suū motū ⁊ non ultra. ⁊ simili
ter agens potens igitur non maio
ri gradu sufficit alterare agens po
tens q agens debile idē passus ⁊c
Explicit prima pars.

Quantus ad secundū prin
cipale restat pertractare secū
dam opōtionem. scilicet an tūc
nō forme fiat p maiorez uel mi
norē admōtionem cum suo contrariō.

Secunda quod uidenda sunt duo. pri
us sit possibile quātas contrarias
lineas coextendi in eodem subiecto
adequate. scilicet uidendū est utrum
supposito q sit possibile qualiter
res contrarias esse sint in eodē sub
iecto adequate cuiusqz quātas inten
sio attendatur pēne maiorem aut
minorez admōtionē cū suo contrariō.
Quantus ad primū sciendū est
q de istis lineis due famole opōtiones.
una est Burlei. ⁊ gregori de arund
notiōne q non est possibile quā
tes contrarias uel cuiusqz speciei cum
contrariis simul esse in eodē subiecto
adequate. Secūda est opōtio quā
credo esse uerā. scilicet opōtio
saluet q possit. quātas cō
trarias uel cuiusqz speciei cum con
trariis simul esse in eodem subiecto
adequate. Pri? igit pertractabo opō
tiones quā credo esse uerā. scilicet
do aduēcū arguētia alterius po
sitionis contra istam. ⁊ solūtiōes
argumentorū. Et primo distinctio
nes cum suppositis sciendo cōclusio
nes cum corollariis. Prima di
stinctio est q quandoque contrarie
tas attribuitur terminis. ⁊ illo mo
do dicimus illos terminos esse con
trarios qui non simul sed successiue
possunt de eodēz verificari affirma
tione. cuiusmōdī sunt isti termini. alitū
⁊ alitū. ⁊ sic de aliis. quāz contrarias
attribuitur rebus ipertans p termi
nos. ⁊ ad istam contrarietatem reg
runtur plures conditiones. priā q
illa que sunt uel dicuntur esse contra
ria sint eiusdem generis aut caliditas

⁊ frigiditas ⁊c. ⁊ ppter defectū
istius conditionis nulla substantia con
trariatur qualitati uel eōtra. Secū
do requiritur q talis gradualiter
dissent distantia que pōt acquiri p
uerū inqz alteratiōne ut calidi
tas ⁊ frigiditas. ⁊ ppter defectū huius
forme substantiales elementorū non
sunt contrarie. primo q inter illas nō
est gradualis distantia cum. s. nō sint
intētibiles ⁊ remissibiles. scilicet q:
adhuc pōt q essent intētibiles ⁊
remissibiles ⁊ gradualiter dissent
quia tamen talis distantia non est
sequibilis p uerū motū altera
tionis sed p transmutationem sub
stantialē ipse non sunt contrarie.
Et ideo requiritur ad contrarietatem
ppriissime sumptam q talium contra
riorum unum sit p se ⁊ immediate al
terius corruptiū ut caliditas fr
giditatis. eōtra. ⁊ p hoc lumen
non contrariatur frigiditati quāte sit
corruptiū frigiditatis q licet ita
sit tamen quia non est corruptiū
⁊c. imediate sed mediante calidita
te quā p dicit non est sibi contrari
um. verum est tū q cōmuniter omīs
forme eiusdem generis gradualiter
dissentes inter quas pōt esse uerū
motus alteratiōis sunt contrarie licz
una non sit corruptus alterius ut
albedo ⁊ nigredo ⁊c. Secūda
distinctio dupliciter pōt aliquid di
ci contrariū alteri uel incōpossibile.
scilicet p se uel p accidens. exemplū
primū caliditas summa est p se contra
ria frigiditati summe q non ratioe
alterius sed rōne sui sunt incōpossibi

biles. exemplūz secūdi medietas la
titudinis caliditatis summe cū in
igne s. nō contrariatur cuius frigid
itati p accidens. s. p q to est pars
caliditatis summe cui quēz frigiditas
tae est contraria aut incōpossibile.
Prima suppositio est q omīs q
illas intēsa uel remissas compōlit
est intēsiue ex partibus gradualib?
remissioribus ipsa tota quāte. ista
declarabitur in tertia. parte huius
tractatus. Secūda suppo est q
quandoqz p motū alteratiōis
extremū aliqua qualitas dēpōditur
ad non gradum datur primū non
esse alius gradus illius quāte
ut si frigiditas remittit ad non gra
dū in aqua dabitur primū istans
in quo erit les q nullus gradus fr
giditatis est in ista aqua. p q nec
satis in tali casu dabitur ultimus in
stans in quo erit aliquis gradus fr
giditatis aut primū in quo non erit
aliquis gradus frigiditatis in ista
aqua. sed non pōt dici q dabitur ad
tūc in quo sic q frigiditas q esset
in illo instā subito dēpōderet ⁊ nō
p rez motū alteratiōis igitur ⁊c.
Tertia suppo q in nullo motu al
teratiōis effacere pmiū gradū in da
tū p istū motū. sed ante quēlibz du
cūz pcessit alter inductus. p q nam
aliter in motu successiuo daret p
mū mutatus esse a parte princip
mōis qd est contra. s. sexto pōlico
rūz. Tūc sit prima cōclusio im
possibile est quātas contrarias esse in eo
dēz subiecto p q ⁊ adeqz cultibz il
larūz. pbatūz sic. idē est contrarias ⁊

impossibiles igitur quicquid sunt contraria sunt impossibilia sed non est possibile impossibile simul esse in eodem subiecto primo igitur et.
 Item si essent alique simul tempus egeret in aliis ipsas corruptio et sic non maneret simul et per tales qualitates essent sufficienter ex parte et esset ibi contrarietas et alia regit ad actiones. Et quia solutione sequitur et ad intentiones minus contrariis sequitur alterius remissio et contra per dato opposito contraria manerent simul quod est contra solutiones. Secunda oculio licet impossibile sit qualitates contrarias esse simul et tamen possibile est qualitates que sunt eandem ipsam subiectum contrariis esse et eodem subiecto primo prima pars huius oculiois fuit prima oculio secunda pars probatur licet aliqua caliditas alicui frigida est compossibilis in eodem subiecto primo igitur et contra per 7. et probatur sic et alicui calidus remissum minus et quod in a est alicuius gradus frigiditatis aut non si sic habetur per positum si non contra alteretur a minus quod ad subiectum versus frigiditatem quoniam a est frigidum tunc vel dabitur primum instans in quo in a est aliqua frigiditas vel utimum in quo non erit in a aliqua frigiditas non primum per tertiam suppositionem igitur dabitur ultimum in quo non et sic illud instans quod est primum tunc in hoc instans quod est primum in a est aliqua caliditas igitur per aliquod rem

pus dicitur post hoc in a erit caliditas quod non datur ultimum instans esse caliditas et per secundam suppositionem sed contra post instans quod est primum in a erit aliqua frigiditas quod minus ultimo nulla est frigiditas in a igitur simul in a erit caliditas et frigiditas quod fuit occlusio. Similiter capitur primum non esse caliditatem et sic illud instans presens et arguitur sic in hoc instans quod est primum est aliqua frigiditas in a ex quo in a est remissa caliditas ad non gradum igitur per aliquod tempus immediate ante hoc instans fuit aliquid frigiditas in a ex quo non datur prima frigiditas inducta per motum alterationis per tertiam suppositionem sed contra ante hoc instans quod est primum fuit aliqua caliditas in a visumiter secundum ut positum est in casu igitur in a simul fuit caliditas et frigiditas adequate.
 De hoc argumento respondet quidem doctor quod licet motus de caliditate in frigiditatem et generaliter de forma contraria in formam contrariam est dare primum instans in quo mobile est acquiescit frigiditas illud idem est primum instans in quo nulla est caliditas in ipso mobile et contra illud dicitur de eius forma con

trarietas. Secundo contra dicitur quod datur primum gradus frigiditatis per quod acquiritur subiecto cuius ipsam alterationem de caliditate in frigiditatem. Et tertio de caliditate non acquiritur per verum frigiditatem non acquiritur per verum motum alterationis sed per subiectum mutationes. Et similiter respondetur ad confirmationes cuius arguitur capitur primum non esse caliditatem in a tunc in a est aliqua frigiditas occidit et cum arguitur igitur per aliquod tempus immediate ante in a fuit aliqua frigiditas negatur contra quia ista frigiditas que nunc est in a est prima frigiditas inducta in a ut dictum est. Contra istam responsum arguitur quod ad hoc quod po

nit primo quod motus precedens quo corruptur caliditas in a disponit ad recipiendum primam frigiditatem et ideo prima frigiditas subito induitur completo illo motu contra non minus disponit a prima frigiditas inducta ad recipiendum aliam frigiditatem sequentem quod motus precedens ipsius disponit ad recipiendum primam frigiditatem sed motus precedens inductionem primam frigiditatem taliter disponit ipsam quod illo motu completo subito induitur prima frigiditas taliter et sponit subiectum quod ipsa inducta subito induit aliam frigiditatem sequentem per omnes frigiditas sequens primam frigiditatem inductam subito inductur post primam. Et similiter arguitur de frigiditate sequente secundam frigiditatem respectu alterius sequentis ipsam et sic de aliis et per omnes totam latitudinem frigiditatis subito induitur non successe quod est falsum. Contra per 7. et per 8. quia per quas frigiditates plus disponitur subiectum ad recipiendum frigiditatem quam per caliditatem aliquam ceteris partibus sed contra nunc ante inductionem primam frigiditatem erat subiectum sub caliditate et non sub frigiditate et in instanti inductionis primam frigiditatem erat sub frigiditate et non sub caliditate et erat cetera paria ut suppono igitur magis erat disponitur subiectum in instanti inductionis primam frigiditatem quam in instanti inductionis primam caliditatem et tamen subito post quod ante quod fuit probatum item subito contra eandem sic liquet quod nunc quod possit esse alteratio

estius de forma stratis in formam
variā, qd est fatum, et oīa pro
batur, quia ad continuatē altera-
tionis requiritur continua et necessi-
ta. acquiritur qualitas que acquiritur
per motū alt. ratio. sed in em
ni alteratione de forma contraria
in formā contrariā sequitur ad
quid subito et non successine ut ponit
responsio igitur et. Itē sequitur
q. prime frigiditatis inducte in sub-
iectis secundis se et quāz eius par-
tes possēt dari ultimas esse, qd ipse
negat. et oīa probatur sic, sit in a in-
ducta prima frigiditas et appropin-
quet sibi b calidum qd nunc non
sufficit agere in a et intendatur b
quousq. sufficit agere in a tunc ul-
timum non esse actiois b in a erit
totius caliditatis ultimum et se, qd
probat quia b cuiuslibet gradus fri-
giditatis a erit equaliter appropin-
tus in casu inter illos gradus ul-
tus erit ordo naturalis quia eque
pro fuerunt inducti igitur eque cito
corrumperentur. Sed forte dicat q.
tempus erit ante q. aliquis gradus
frigiditatis erit corruptus post q. b
erit appropinquatus a. Contra per to-
tum illud tempus erit b sufficiens
appropinquatum a sine impedimento
aliquo et b est agēs naturale ut sup
pono et sufficiens dominabitur su-
pra resistentiam a igitur per totum
illud tempus fiet actio b in a. Sed
forte dicet aliquis ad istud argu-
mentum concedendo q. prima frigi-
ditas que subito inducitur subito
corrumperetur ab agente contrario.

Contra ista responsio repugnat pri-
me responsioni qd probatur sic, cap-
atur ultimum instantis esse frigidita-
tis prime inducte ut cōcedit ista res-
ponsio, et arguo sic, in hoc subiecto
in quo est hec prima frigiditas in-
ducta nullus est gradus caliditatis
sed continue post erit aliquis gradus
caliditatis igitur nullus erit gradus
caliditatis primo inductus post cor-
ruptionē frigiditatis prime, qd est
contra illud primam responsionē.
Secundo posset responderi ad ar-
gumentum prius epale probans se-
cundam conclusionem q. ipsum fuit
datur super y nagatione falsa sed
licet q. sic possibile aliquod calidus
vel aliquod tale secundum qualita-
tes primas alterari uniformiter quo
ad partes subiecti, quia nec ab in-
trinsico, nec ab extrinsico agere pos-
set aliquod tale quo ad partes suas
uniformiter alterari, primo et sic non
est possibile ab intrinsico agere, q.
ut dicit aduersarius non est possibi-
le qualitates aliquas eorum vna
est actus in aliam et solius corrupti-
onem esse in eadem subiecto primo
et adequate. Sed dices q. possibile
est aliquid alterari ab intrinsico quo
ad partes suas uniformiter quia
possibile est suas partes se invicem
uniformiter alterare. Contra quia
si vna pars alterat aliam pars alte-
rans est extrinsica parti que alterat
cum igitur agens naturale extrinse-
cum velocius agit in partes propin-
quiores q. remotiores, passi sequi
tur q. illa pars non alterabit aliam

uniformiter sed necessario differe-
nter quo ad partes subiecti, et per
idem probatur q. non est possibile
ab agente extrinsico aliquid alterari
et uniformiter quo ad partes sub-
iecti quia semper agēs naturale extrin-
secum velocius alterat partem passi-
propinquā q. remotā. Et tunc ad
formam argumenti cum ponitur q.
a sit uniformiter calidum secundum
se totum, admitteatur, et cum queritur
utrum a habeat aliquem gradum
frigiditatis, dico q. non, et cum po-
nitur ut alterius q. a alteretur unifor-
miter tam quo ad tempus q. quo
ad partes subiecti, dico q. hoc non
est possibile, non enim potest a uni-
formiter alterari ab intrinsico quia
a habet caliditatem intrinsecam et
tam habet frigiditatem intrinsecam, et
notum est q. nulla caliditas est alte-
rius caliditatis corruptiva, nec enim
potest alterari uniformiter ab extrin-
sico propter causam dictam. Ex his
satis q. argumentum equaliter pro-
bat si a quo ad partes subiecti dis-
formiter alteretur sicut si alteretur
uniformiter arguendo sic ut prima,
vel dabitur primum in quo a habe-
bit aliquem gradum frigiditatis, ut
ultimus in quo non habebit et, non
primum sicut prius fuit probatum, si
dicitur q. dabitur ultimum in quo
non habebit aliquem gradum frigi-
ditatis, sit nunc illud ultimus, et arguitur
ut prius, nunc in a est aliqua ca-
liditas igitur per aliquod tempus
immediate post hoc erit in a aliqua
caliditas et per totum idem tempus

in a erit frigiditas quia nunc ultimum
nulla est frigiditas in a igitur et.
Dicit dicitur aduersarius q. si a al-
teratur difformiter de caliditate
in frigiditate nulla est prima pars
a in qua erit corrupta caliditas ad
non gradum quia nulla pars a erit
velocissime alterata quia quilibet
pars a aliqua velocius alterabitur
ideo nunc primo in aliqua parte a
corrumperetur totaliter frigiditas et
consequenter conceditur q. dabitur
ultimum instantis in quo nulla erit
in luce frigiditas in a, vel in aliqua
parte a, et eo arguitur ponendo q.
nunc sit ultimum instantis et, nunc in
a est aliqua caliditas igitur per ali-
quod tempus et, conceditur conse-
quens et consequentia scilicet q. in a
simul erit caliditas et frigiditas, sed
non in a adequate vel in aliqua par-
te a adequate simul erit caliditas et
frigiditas, nec hoc probat argumentum,
et causa est quia consequenter
respondendo dicitur aduersarius q.
non inducitur frigiditas in aliqua
parte nisi cum corrupta est caliditas
ad non gradum in eadem parte, et
loco sicut nulla erit prima pars in
qua corrumperetur caliditas ad non
gradum ita nulla erit prima pars
in qua inducitur frigiditas et per
consequentiam fiat q. dabitur ultimus
instantis in quo non et, et tamen non
simul in eodem adequate erit caliditas
et frigiditas, sicut in exemplo
potest declarari, posito q. ignis ledi-
cat alterare lignum ab extrinsico
tunc sicut in ligno nulla erit prius

pars flame disposita ad recipiendam formam substantialem ignis quia aliter ignis eque uelociter ageret in partem illius partis distantem in propinquam ita nulla erit pars ignis in qua primo inducitur forma substantialis ignis et corrumpitur forma substantialis ligni et eo dabitur ultimum tantum in quo in nulla parte ligni erit indurata forma ignis et tamen per hoc non simul ad equate erit forma substantialis ignis et forma substantialis ligni in eodem. Contra istam responsionem arguitur et presertim contra illud superius quod ipsa fundatur. Quod non est possibile aliquid uniformiter calescere ut frigeretur quod ad partes facienti. et premittit aliquam primo quod lumen de natura sua est calidissima secundo premittit quod ceteris partibus ubi non est lumen esseque intensius sibi natura est producere equalem caliditatem supposito quod faciatum sit illius caliditatis susceptum. Istis premis arguitur sic possibile est aliquid medium calefactum caliditatis esse aut formiter illuminatum secundum se totum igitur possibile est aliquid tale uniformiter calescere tenet omnia per hoc quia si est aliquid tale medium equale illuminatum in qualibet parte sibi est lumen eque intensum sed ubi cumque est lumen eque intensum ibi ipsum est natum producere equales caliditatem ceteris partibus in subiecto susceptum per secundum suppositionem igitur res non probatur sic et posito quod a sit unum medium equale

uniformiter dyasemin et vniuniformiter frigidum et posito quod b et c sint duo lunda equalia omnino et predicatur ipsi a b vni extremo et aliter extremitate tamen a minima distantia ut tra quare tunc c quod b non sufficit agere tunc cum b et c produxerint suas latitudines luminis uniformiter diffuses in a et vniuniformiter illuminatus igitur res omnia per res probatur ponendo quod latitudo luminis quam b sufficit producere in a sit collata illi quam sufficit producere et ad ipsam a gradum ut sit in extremo in tenuiori et terminetur ad non gradum in extremo remissior tunc ubi b producit lumen ut tra in puncto medio etiam c producat lumen ut tra in eodem puncto et sic illi puncto contrahit lumen ut tra et ubi b producit lumen ut duo c producat lumen ut tra quatuor quia ultra punctum medium a versus c per quantitas latitudinis b producat lumen remissius luminis productum ab ipso in puncto medio ipsius a per quantitas latitudines c producat lumen intensius in eodem puncto et similiter dicatur de lumine productum a c ultra punctum medium a versus b quod per quantitas latitudines est remissius lumine productum a c in puncto medio a per quantitas latitudines productum lumen a b est intensius in eodem puncto et ideo totum aggregatum ex illis duobus luminibus in qualibet parte a est equaliter intensius et per omnia totum a est vniuniformiter illuminatus et hoc potest patere in figura. Sed forte dices quod nunquam ex duobus

luminibus productis a dyasemin luminosis in eodem medio ad equate relinquitur unum lumen in omnia luminis inuenient distantia non componentia aliquam unam formam per primo quod si obiciatur aliquid obiectum opacum illud causabit duas umbras quod non esset si illud esset unum lumen. Et similiter etiam experimento videmus si obiciatur duo luminosa sibi invicem sicut fuit positum in casu argumenti quod in puncto medio distantie per quare illa duo luminosa producant lumen non eque bene potest fieri lumen sicut in aliquo puncto propinquo alius illorum luminiorum quod non esset si ex illis duobus luminibus fieret unum lumen quia tunc ita intense esset illuminatus punctum medium distans signare sicut aliquod punctum propinquum alium luminis forum et ideo argumentum non probat quod in casu isto ita intensius lumine producat in una parte a sicut in alia. Sed hec responsio non cadit argumentum quia quia ex illis duobus luminibus non fiat unum lumen tamen totum a aggregatum ex ipsis tamen calorem sufficit producere ceteris partibus sicut si esset unum lumen ut per intensius. Alterum autem ex illis duobus luminibus fiat unum aut non modo pro nunc disputare quia firmiter credo quod sic. Secundo principaliter arguitur ad conclusum meum secundum se nihil eius caliditate remissa esset aliqua frigiditas in eodem subiecto ad equate semper intense saluum agens in remisse calidum

ageret in illud ab infinita portione quod est impossibile quia tunc quare sit alteratio esset infinita velocitatem in omni motu alterationis proveniente ab aliqua vel ab aliquibus et e quatuor primis vel in aliquibus ipsarum velocitatem inseparabiliter potentem alteratione ad remissionem probatur omnia quia quodlibet intense calidum est alius certe intensius actus sed nullum remisse calidum resistit intense calidum aliquo gradum remissive igitur res omnia per quia si remissive calidum resistit aliquo cetero gradum remissive minoris quod sit potentia actus intense calidum tunc intensius calidum ageret ab aliqua portione finita in remissionem remissive calidum et si in duplo minori gradum remissive remissive calidum resistit intense calidum ageret intense calidum in illud in duplo velocius et sic in finitibus igitur si nullo gradum remissive resistit remissive calidum intense calidum ab infinita portione ageret intense calidum in remisse calidum et antecedens principale per prima parte patet scilicet quod quodlibet intense calidum est alius certe actus virtutis et secunda pars arguitur ab resistit actioni caliditatis intense nisi qualitas contraria sibi in remisse calidum nulla est qualitas contraria caliditati intense igitur res. consequenter patet et maior probatur quia non sit resistenda in motu alterationis nisi ratione contrarietatis agens ad passum minor parte quia in remisse calidum nulla est frigiditas ut ponit

quoniam quilibet pars habet b. d. ad
mediam vel immediatam prius corru-
ptam totam frigiditatem in una q. ager
in reliqua p. d. ad nulla duo pun-
cta b. simul ager a. signetur igitur pri-
mum punctum b. et sic c. et arguitur sic pri-
us remittet a totalem frigiditatem in
e. puncto q. ager in aliquo alio punctum
sic igitur illud tempus p. quod remit-
tet illam frigiditatem una hora tunc
hora erit antequam erit corrupta totali-
ter frigiditas in e. puncto et p. d. e. q.
velociter ager a. in omnia alia puncta
sicut in e. q. d. continue ab eadem p. por-
tione ager a. non communicabit tempus
p. q. d. adequate ager in illam punctum
tempori s. m. q. d. ager in aliud punctum
ex quo nunquam simul ager ad duo pun-
cta b. igitur tunc infinita sunt puncta
in b. quorum quilibet responderet a.
frigiditas q. d. puncto infinita tempo-
ra equalia temporibus in quo adequate
a. corrumpet frigiditatem et non comu-
nicantia erunt antequam a. corrumpet totam
frigiditatem b. et p. d. in nullo tem-
pore finito pot. b. frigidum fieri calidum
quod fuit probandum. Sed for-
te offeret aliquis q. argumentum s. m.
datur super falsa ymaginacione. q.
prius corrumpet a totum frigiditatem
respondentes e. puncto q. ager in
alio puncta q. d. non est possibile q.
simul a. ager a. incipiet agere ad plu-
ra puncta magis distantia q. e. pun-
ctum quando a. ager ad e. punctum.
Contra impossibile est a. agere ad
aliquod quin applicet instrumentum quo
mediente agit in istud igitur si a.
enim agit ad punctum e. et ad punctum

magis distantia q. c. t. puncto ma-
gis distantia q. puncto e. applicabit
instrumentum sue actionis. igitur
sicut punctum magis distantia q. c.
et sic d. tunc si a. applicat instrumentum
suum de puncto p. totum medius in-
ter a. et p. d. d. e. a. qualitates que est
instrumentum sue actionis que non
est nisi frigiditas igitur simul ad pu-
cta media inter a. agens et d. punctum
correspondet caliditas et frigiditas.
et alia argumenta adducta predictus
doctor que non videntur multum us-
tare deo p. ranteo. Tertia conditio
suo principalis est non est necesse omnes
qualitates similes secundum speciem
habentes contrarias idem qualita-
ti contrariari p. d. de qualitate
summa et caliditate remissa que licet
sint eadem speciei caliditas tamen
summa magis frigiditati est incompa-
sibile et contraria et caliditas remis-
sa non. Ex quo infero q. non ar-
ronditur contrarietas inter formas
sibi invicem contrarias secundum ra-
tiones formales ipsarum p. d. quia i-
stas ipsarum t. d. omnes eundem ratio-
nis vel speciei eadem forme contra-
rietur vel non contrarietur
tunc oppositum est supra ostensum.
Quarta conclusio non est possibile
gradus summos qualitates contrari-
arum aut qualitates eundem speciei
tunc contrarias qualitates esse simul
in eodem subiecto adequate p. d. quia
summus gradus caliditatis emulcet
summo gradum frigiditatem est inco-
possibile et sic de aliis et c. - Quarta
conclusio non est

conclusio non est possibile aliquem
gradum caliditatis intensiores gra-
du medio totius latitudinis calidita-
tis cuius aliquo gradu frigiditatis in-
tensiori gradu medio totius latitu-
dinis frigiditatis simul esse in eodem
subiecto adequate ad probandum ista
conclusiones p. m. d. duo primo q. p.
d. q. tunc expellitur de vno contrario
tunc in aliquo subiecto tantum s. m. d.
est de alio in eodem subiecto q. d.
p. d. q. ab eadem p. d. remittit
v. d. contrarietatem et inteditur aliud igitur
eque velociter precise inteditur tunc
sicut aliud remittitur et p. d. q. tunc
latitudines deinde vnum contrarium
p. remissionem tantum s. m. d. aliud p.
intensionem. s. d. p. m. d. q. gradus
summus caliditatis vel cuiuslibet al-
terius qualitates non coponitur seu
aliquis gradus frigiditatis adeque
nec contra et similiter dicitur de omni-
bus qualitatibus et de suis contrariis
bis p. m. d. signetur tota latitudo
caliditatis et sim. l. iter frigiditatis si-
cut octo et utrumque istarum latitudinum
gradus medius ut quatuor tunc si gra-
dus caliditatis intensior gradus me-
dio totius latitudinis caliditatis et
gradus frigiditatis intensior gradus
medio sue latitudinis possunt simul in
eodem subiecto esse ponatur q. gra-
dus caliditatis sic sicut lex et similiter
frigiditatis et sint in eodem adeque et
sic a. subiectum in quo sint isti gradus
et ponatur tunc q. b. summe calidus ep.
p. d. m. d. a. et debeat intedere in a.
gradum sumum caliditatis in hora.
tunc arguitur sic in eodem gradu summo

caliditate in a. erunt in a. p. d. duo
gradus caliditatis de novo inteditur
q. a. debeat caliditatem ut lex que a. ca-
litate summa solus ponitur distare
p. duos gradus igitur in a. erunt cor-
rupti tunc solus duo gradus frigiditatis
tunc q. b. m. corrumpitur de frigiditate
re p. d. q. tunc inteditur de ca. et p. d.
nam a. erat frigiditas sicut lex igitur
in fine habuit alterationem erit in a. frigiditas
sicut quatuor p. d. q. tunc ca. et sic
cui octo q. est summa caliditas erit frigiditas
sicut quatuor in eodem subiecto
prior q. d. est possibile. Sed forte
diceret aliquis q. non p. d. ita velociter
b. corrumpit frigiditatem in a. sicut ipse
intedit caliditatem imo velociter re-
mittit frigiditatem in a. q. sit latitudo q.
tudo deponitur in a. q. sit latitudo q.
inteditur et sic q. et ipsa lex q. pos-
sibile est in aliquo subiecto remitti
frigiditatem ab ipso hoc q. in ipso i. d. a.
caliditas q. d. est impossibile et q. d. a.
p. d. q. b. velodius corrumpit frigiditatem
in a. q. d. ducit caliditatem in a.
igitur facit? est b. remittere vel corrumpere
frigiditatem in a. q. d. ducit caliditatem
pono igitur q. b. sit ita modice potens
ut aut virtutis actus q. tunc non sufficit
ad agere in a. ut corrumpat frigiditatem
vel intedit caliditatem et arguitur
et p. d. q. d. utine quilibet sufficit utrum-
que illorum facit. corrumpere frigiditatem
in a. et intedere caliditatem tunc a.
sic facilius est b. corrumpere frigiditatem
talem q. intedere caliditatem et b.
per contrarias fortificationes et sic
sicut utrumque illorum facit et cetera

sunt paria ut supposito igitur prius
habetur b corrumpere a frigiditatem
q̄ inducere caliditatem a ipsoz or
nue agit fm ult. m̄z sui consensu igit
tur prius corrumpet frigiditatem q̄
inducet caliditatem in a. Item si
facilius est ac igitur in aliqua p̄por
tione est facilius ponatur igitur q̄
sit in duplo facilius corrumpere frigi
ditatem q̄ inducere caliditatem. a c
stat tunc maxima potentia que nō
sufficit intendere caliditates in a et
sit c. et arguitur tunc sic. inducere ca
lidades in a est minima difficultas
quam c non sufficit superare ex quo c
est maximus non sufficiens intende
re caliditates in a igitur omnes dif
ficultates minores q̄ sit intentio cal
ditatis in a sufficiat superare ceteris
paribus sed facilius est corrumpere
frigiditatem in a q̄ intendere calidi
tatem in eodem et cetera sunt paria ut
pono igitur sufficit remittere frigi
ditatem in a non intendere calidi
tatem in a. appropinquatur igitur e
sufficiat ipsi a et sequitur conclusio.

Sed forte diceret aliquis q̄ in
nulla p̄portione facilius est remittere
frigiditates in a q̄ inducere calidi
tatem in eodem. Contra in nulla p̄
portione facilius est remittere frigi
ditatem in a q̄ in ipso inducere cal
ditatem igitur in cala superius pos
to in nulla p̄portione prius remitte
re frigiditatem in a q̄ inducat calidi
tatem sed in certa p̄portione a et est
latitudo frigiditatis in a q̄ latitudo
caliditatis que inducitur in a igitur
inducta tota caliditate que sufficit

b inducere sit a ad hunc modum
net frigiditas. Sed iterum scire
diceret aliquis credendo exilio
superius illarum q̄ possibile est i
aliquo subiecto remitti frigiditatem
ab ipso hoc q̄ in illo inducitur calidi
tas. imo possibile est in aliquo subie
cto summi remitti frigiditates et cal
ditates sicut arguit quidam p̄cepto
q̄ sit unus mixtus caliditas et frigi
ditas q̄ caliditas aeris puri sit calidi
tas pura sine mixtione contrarii et
q̄ aer purus debeat ex illo in into
gritate aeris puri tunc p̄ q̄ si
illud mixtum est caliditas aeris puri
et ipso conuertitur in aeris purus
q̄ in ipso remitteretur caliditas et fini
litter eius non sit aliqua frigiditas in
aere et in illo mixto sit inditetur fr
giditas. Contra illas responsio
nem p̄ nunc non arguo quia inferi
us aliquid tangam de ista materia.
sed ad minus responso superius re
p̄bata non pōt evadere ab hac con
clusionem q̄ possibile est summe cal
ditatem agere in rem. sic caliditas rem
tendo frigiditatem in ipso et tamen
p̄ hunc nullas inducet caliditates. q̄
hunc fuit ab aliquo remissi in a.

Extra conclusio impossibile est
aliquos gradus frigiditatis totales
gradus medio remissionem totius
latitudinis frigiditatis esse in eodem
subiecto ad equare cum aliquo aere
in caliditate totali et remissionem
eius gradus totius latitudinis. et di
xi notanter totalem ad eadem
cum q̄ possibile est aliquam gra
dum frigiditatis non totalem.

sed p̄tiales et remissionem medio gra
du sue latitudinis esse in eodem sub
iecto quia ex quo quilibet gradus ca
liditatis sine intensus sine remissus
formaliter continet in se omnes gra
dus remissiones seu q̄ ad non gra
dus tanq̄ partes suas gradualem
ut prius fuit suppositum non est du
bus q̄ si gradus medius totius la
titudinis caliditatis et gradus medi
us totius latitudinis frigiditatis pos
sunt esse simul in eodem ad equare q̄
omnes partes graduales istoz gra
dum possunt esse simul in eodem sub
iecto ad equare et tunc gradus frigi
ditatis et gradus caliditatis quoru
quibz est remissionem medio gradu sue
latitudinis possunt esse simul sed nō
sunt totales gradus quia sunt par
tes gradus mediorum ista conclu
sio sic intellecta probatur premitten
do sicut est probatum sup̄ q̄ omnis
qualitas remissa h̄m̄ contrarius ha
beat secum aliquos gradus qualita
tis contrarie comixtus et ponatur tunc
q̄ tota latitudo caliditatis et similis
frigiditatis sit sicut octo et gradus
medius ut quatuor tunc si conclusio
non est vera ponat q̄ gradus frigi
ditatis totalis sicut tria coerentia
gradui totali caliditatis sicut tria et
sit subiectus in quo sunt isti gradus
a et appropinquatur a b summe calidi
tas q̄ in bora debeat inducere in a gra
dus summi caliditatis et corrumpere
re frigiditates in a ad non gradum
tunc arguitur sic remissa frigiditate
in a ad non gradus erunt corrupti
in a p̄tiales tres gradus frigiditatis

sed p̄tiales tot gradus caliditatis in a
tunc quot frigiditates corrumpunt
igitur solus tres gradus caliditatis
inducuntur in a et per om̄s remissus
frigiditate in a ad non gradus erit
caliditas a solus sex gradus et per
om̄s remissus ex cala quia ponitur q̄
tota latitudo caliditatis sit octo gra
dus et tunc sequitur q̄ stabit calidi
tatis remissa sine p̄mitione gradus
frigiditatis q̄ repugnat dictis et cō
similiter p̄ omnia dicitur de aliis
qualitatibus habentibus contrarias.
Septimus conclusio impossibile est
aliquos gradus caliditatis et frigi
ditatis totales inaequaliter distantes
et gradibus mediis suar latitudinis
esse in eodem ad equare. probatur sic
quia vel illi erunt intensiores medius
gradus vel remissiones illis vel
vnius intensior et alter remissior. ad
primum p̄ quintas conclusiones. nec
secundus p̄ sextas. nec tertius. quia
signet latitudo caliditatis octo gra
dus et similiter frigiditatis et ponatur
q̄ tres gradus frigiditatis sunt
simul eius sex caliditatis et sic subie
tus a cui appropinquatur b summe ca
lidas q̄ in bora assimilabit sibi a
et arguitur sic eius a erit factus sum
me calidus erunt in a de non bora
et solus duo gradus caliditatis que
summi gradus caliditatis est octo
sed a prius debet caliditates sex gra
dus igitur ab a erunt expulsi solus
duo gradus frigiditatis sed prius
in a erant tres gradus frigiditatis
igitur adduc in a erit unus gradus
frigiditatis et sic eius caliditate octo

gradum que est summa stabilis frigidi-
tatis unius gradus quod est impossibile.
Sic ponat quod cum caliditate quin-
que graduum sit frigiditas ut duo
in a et appropinquet b summe cal-
iditatis ipsi a ut prius tunc corrupta
frigiditate in a ad non gradum erunt
inducti in a solus duo gradus cal-
iditatis quia solum duo frigiditatis
erunt corrupti sed prius in a sunt es-
sentialiter quinque graduum preter igitur
in fine corrupta frigiditate in a erit
caliditas ipsius preter septem gra-
dum et sic stabilis caliditas remissa si
ne permissione contrarii quod est con-
tra dicta. Extant conclusio gra-
dus medius caliditatis a gradus me-
dius frigiditatis sunt compossibiles
in eodem adquirente, probat sic, a sum-
me calidus a et iteretur utrius frigi-
ditates quibusque erit summe frigi-
dum tunc corrupta medietate latitu-
dinis caliditatis in a erit inducta me-
dieta latitudinis frigiditatis quia
tantum expellitur de uno contrario
sunt de alio inducitur, et contra igitur
conclusio vera, et consimiliter et i-
stat de omnibus aliis qualitatibus.
Contrariis sicut dictum est de istis
silibet caliditate et frigiditate. No-
na conclusio quilibet gradus calidi-
tatis circa summum intensior gradu
medii latitudinis caliditatis est com-
possibilis alicui gradui frigiditatis
qui tantus exceditur intensius a gra-
du medio latitudinis frigiditatis quod
tunc iste gradus caliditatis excedit
necesse gradum sive latitudinis, ista
conclusio sequitur ex immediate prece-

dentia quia si gradus medius calidi-
tatis et frigiditatis sunt compossibiles
et tantus inducitur de uno contrario
tunc sicut remittitur de alio, sequitur
quod si fiat motus de summe calido in
gradum medius caliditatis et frigi-
ditatis quod quousque remittitur caliditas
utriusque medius gradum latitudinis
caliditatis tantus preter igitur tenditur
frigiditas utriusque medius et per ole-
ques continue caliditas et frigiditas
que erunt simul equaliter distabunt
a gradibus medius suorum latitudi-
num, hoc solum patet in exemplo sit to-
ta latitudo caliditatis a summe et si
frigiditas cito gradum et sic a sum-
me calidus a alteretur a b summe
frigido quousque a erit summe et si
gradum tunc quando in a erit corrup-
tus unus gradus caliditatis erit in-
ductus unus frigiditatis et sic cum
septem gradus caliditatis et sic cum
septem gradus caliditatis et sic cum
frigiditatis, et notus est quod tantus et i-
stant septem gradus caliditatis a me-
dio gradu latitudinis sic signato quod
est sicut quatuor quousque utriusque a
frigiditatis a medio sive latitudinis
qui est etiam sicut quatuor, tantum
unus septem excedit quatuor quousque
unus excedit a quatuor, et similiter
procedente alteratione in a et iterum
perit secundus gradus caliditatis et
inducitur unus frigiditatis et sic sa-
bit frigiditas ductum gradum cum
caliditate sex graduum et preter tan-
tum distabunt sex a quatuor quousque
duo a quatuor, et sic simul est de aliis
dicendum, et ex quibus est octidum
duo quod hoc quod alige gradus caliditatis

totalis alicui gradui frigiditatis to-
tali sit compossibilis requiritur ut quod
utroque illorum sit gradus medius sive la-
titudinis ut quod unus illorum sit intensior
medio et alter remissior et quod quan-
tum sit qui est intensior medio gra-
du sive latitudinis excedit medium
gradum tantum iste qui est remissi-
or medio excedatur a medio sive la-
titudinis oppositum buius sufficit
ad hoc ut aliqui gradui frigiditatis
vel caliditatis sint incompossibiles
vel contrarios scilicet vel quod utroque
sit intensior medio sive latitudinis et
vel utroque remissior vel quod unus sit
intensior et alter remissior sed in eo-
dem distent a gradibus medius sua-
rum latitudinum. Sed contra
tam dicta arguitur multipliciter, pri-
mo contra primam conclusionem
que ponit quod non est possibile quali-
tates contrarias simul esse et contra
possibile est in eodem habere adde-
quante esse qualitates gradualiter dis-
tantes quarum una est alterius cor-
ruptius et contra, igitur conclusio
falsa consequens patet et antecede-
probat de aqua calida que ab in-
tensitate reducit se ad frigiditatem
naturalem et sic in ipse tantum qualita-
tes quarum una est corruptius alte-
rius scilicet caliditas et frigiditas quod
corrumpitur. Sed huic dicitur
quod aqua calefacta non reducit se ad
frigiditatem naturalem ab intensitate
sed ab extrinseco, scilicet a frigiditate
medii circumstantis. Contra
qua aqua calefacta reducit se ad frigi-
ditatem multo intensiorem quod sit

frigiditas medii circumstantis sicut
apparet experientia de aqua gene-
rata in terminis ex vapore aquo alio-
rum que pervenit ad frigiditatem
valde sensibilem et tamen aer ibi est
frens et totus circumstantis est sensibi-
liter valde calidus quod non conuenit
grat et si medium solum reducere
aquam ad suam frigiditatem natura-
lem. Sed forte dicitur quod licet
medium non habeat in se frigiditatem
tamen valde intensam tamen ipsum
potest producere in aquam valde
intensam frigiditatem et hoc ex dis-
positione aque recipientis unde natu-
ra est convenientia ex dispositione
passi agentis producere in ipsam gra-
dem alius qualitatis intensiorem
quod habeat in se. Contra istam res-
ponsum arguitur sic quia ex ista
sequitur quod possibile est a similibus
in forma et in gradu secundum ex-
treme secundum que sunt similia pro-
venire actiones secundum qualitates
primas quod est contra philosophum
pro de generatione et probatur id
sequens, sit aqua nunc calidior aere
circumstante et agat aer circumstantis
in ipsum inducendo frigiditatem quo-
usque ipsa erit frigida in sua disposi-
tione naturali tunc arguitur sic, nunc
aqua est calidior aere circumstante
et fiet frigidior igitur aliquando ip-
sa erit preter se calida sicut est iste
aer, isto aere quiescente a quousque
alteratione et hoc finem extremum sum-
mum proportionem aeris et tunc per hunc aer agere
in ipsum frigidando per igitur

Sed forte dicitur dicendo con-
clusionem fore satis possibilem pro-
pter dispositionem passivi. Contra
quia tunc non omnis actio que ver-
tatur inter qualitates primas prove-
niet ratione contrarietatis agentis
ad passivum et contra, cuius oppositum
omnes asserunt et consequentia p3
quia nulla est contrarietas secundum
qualitates primas inter illa que sunt
omnino similia secundum illas. **S**3
forte diceret aliquis quod licet aer sit si-
milis aquae secundum qualitates pri-
mas in illo casu scilicet quia caliditas
aeris est similis caliditati aquae et fri-
giditas frigidity tamen frigidity
itaque est in aere est contraria calidi-
tati aquae et ideo aer per frigidityatem
suam potest agere in aquam corru-
pundo caliditatem aquae. Contra
si frigidity aeris contrariatur cali-
ditati aquae et frigidity aquae est om-
nino similis frigiditytati aeris igitur
frigidity aeris que contrariatur calidi-
tati aquae et tamen sunt in eodem aere
quate scilicet in aqua igitur quia tra-
res contrarie sunt simul in eodem
subiecto adequato, quod est oppositum
prime conclusionis, consequentia p3
ex his que dicta sunt de formis con-
trariis si quis bene consideret, et ulti-
ma consequentia patet de se. **S**ic3
habituus presentibus in materia
cessat actio sed cum agens assimila-
vit sibi passivum perfecte agens egit
in materiam passivam omnem habitum
et dispositiones quas intederat age-
re igitur tunc cessat actio agentis in
passivum et per consequens cum ipis

primo premittendo aliqua, primum
est quod caliditas aeris puri est pura si-
ne puritate soli. **S**3 est quod ca-
liditas aeris puri non est similia est
remissa quod aliter ita intente calefacit
aer sicut ignis et ita sensibiliter quod
est contra experimentum nisi forte di-
catur quod caliditas aeris puri impe-
ditur in sua actione propter humidita-
tatem secum mixtam quod non apar-
tet verisimile. **T**ertio primum su-
ta istam positionem quod in quolibet
mixto est caliditas frigiditytati coe-
tensa, istis premissis ponatur quod a li-
quidum mixtum cuius naturalis cali-
ditas sit intensior caliditate natura-
li aeris puri et appropinquetur a mix-
tum b aeris puri supra quem domi-
netur ita quod ipsum sibi sufficit assi-
milare in hora, tunc arguitur sic, a
mixtum per calidum assimilabit sibi
aerem b igitur a in b aerem inducet
caliditatem et frigiditytatem, antecede-
tur consequentia patet ex casu, vel igitur
producet a in b caliditatem et fri-
giditatem simul, et hoc intentum, vel
prius inducet caliditatem et post fri-
giditatem vel contra, et hoc non quia
ex quo caliditas et frigiditytatem indu-
ta in b sunt compossibiles et non re-
pugnantes quo ad esse simul in eo-
dem subiecto non debent induci, si
bi repugnare quo ad induci. **S**imiliter
si primo induceretur caliditas
in b et post frigiditytatem vel contra ba-
betur contra corollarium quia non
necessario ad intentionem frigidityta-
tis sequitur remissio caliditatis vel
contra, et per hanc simile argumetum

in 3. **N**on tamen potest probari quod pos-
sibile est caliditatem et frigiditytatem
in eodem subiecto adequato simul
remitti, ponendo quod aliquis aer purus
dominetur super a mixtum sic
quod sufficit sibi ipsum assimilare et
appropinquetur aer purus a mixto, quo
posito ex quo nulla est frigiditytatem in
aere puro et in a est aliquis frigiditytatem
cum a convertatur in purum aerem
igitur ita corrumpitur vel remitte-
tur frigiditytatem, similiter in aere pu-
ro est caliditas remissior quod in a et a
assimilabitur aeri puro igitur in a
remittetur caliditas et sic in a remit-
tetur caliditas et frigiditytatem per acti-
onem aeris puri. **S**ed forte ob-
iceret aliquis quod non est possibile quod
a mixtum assimilet sibi b aerem pu-
rum nec contra, Contra sit unum
mixtum remissius calidum quod a cu-
lus tamen caliditas ad frigiditytatem
sit eadem proportio que est calidita-
tis a ad eius frigiditytatem et necesse est
illud mixtum c et debeat a assimilari
re sibi, quo posito patet quod per acti-
onem a in c intenditur caliditas et si-
militer frigiditytatem quia ista frigidity-
tas c est frigiditytatem ipsius a remissi-
or sicut caliditas caliditate ut patet
ex casu. Et si ponatur quod contra a
assimilet sibi a sequitur quod in a simul
remittetur caliditas et frigiditytatem
patet intente. **S**ecundo proba-
tur assumptionem principalem scilicet quod
possibile est caliditatem et frigiditytatem
semel simul intendi in eodem subiecto
adequato quia agat a caliditas in b
frigiditytatem et contra, b negat in a et hoc

per differentias pedales, tunc arguitur
sic a agit in b calidus secundum totum
medium inter a et b et totum medium
inter a et b est susceptum caliditas
pudibile ab aut suppono igitur p
totum medium inter a et b pducet a
caliditates et p idem tempus agit b
in a frigiditatem et illud idem medium
est susceptum frigiditatem pducibilis
a b et p idem tempus et etiam suppono
igitur p totum illud medium inter a
et b pducet b frigiditatem et p idem
medium subiectum adequatè intende-
tur caliditas et frigiditas. Tres u-
getur pars a repassa a b et sic c
in c sufficit b pducere frigiditatem
et non minus sufficit a in c pducere
caliditatem igitur ac. Sed forte
diceret aliquis ad primum et non p
candem partes medi pvenit actio
l ad a et actio ad b. sed passas et
alias partes medi multiplicatur
esse actiones. Contra q: pono q
a et b sunt uniformes fm se tota et sic
medium inter illa f3 se totum uniter
me quo posito appropinquatur a et b
ut prius et sequitur q non plus per
vna partes medi in illa fiat actio
q passam ab in a et e contra. Co-
tra secundum odulientes p idem m-
latis q licet sit impossibile ac. tamen
est possibile qualitates eiusdem sp-
et arguitur sic non possibile est al-
quod gradus caliditatem esse in eod-
subiecto adequatè cuius aliquo gradu
frigiditatis et similiter de aliis qua-
litatibus contrariis vel eiusdem speciei
et contrariis igitur ac. et f3 et a-
pducatur quia in quocumque subiecto

distincte ponatur caliditas et frigi-
ditas ipsa sufficeret appropinquat
caliditas et igitur in frigiditatem ipsam
corrumpendo et e contra igitur a secundo
et caliditas et frigiditas. si ponatur
in eodem subiecto agit caliditas cor-
rumpendo frigiditatem et e contra. et
p3 et oia p3 p hoc q qto agit est
medium passio appropinquatur tanto
fortius agit in ipsius contrariis parib-
sed medius est appropinquata calidi-
tas frigiditati qm est simul in eodem
subiecto cum illa q quando sunt in
eiusdem subiectis igitur ac. Sed
rudo contra eandem odulientes argui-
tur argumto Gregorii de arimino
si caliditas et frigiditas sunt compo-
sibles. vel sunt impossibiles in quocumque
q3 gradibus aut non. sed si aliquis
sic et aliquis non. non primam quia
caliditas summa et frigiditas summa
essent impossibiles. si dicitur secundum
sit igitur q caliditas a sit compo-
sibilis frigiditati b. et arguitur sic vel ca-
liditas a copulatur secundum frigiditatem
b preterit et non maiorem nec mino-
res aut maiorem et non minorem
aut minorem et non maiores aut ta-
maorem q minorem. si dicitur pri-
mus. q caliditas a copulatur secundum
b frigiditatem et non maiorem nec
minorem. Contra quia tunc ad inten-
siones caliditatis a non remitteret
frigiditas b similiter. si caliditas non
copulatur secundum minores frigiditate
b intendatur caliditas a. et arguitur
sic intensa caliditate a frigiditas b
non est remissior q prius nec eque
intensa preterit igitur q si est intensior

q prius et p oia ad intensiores ca-
lidas a intenditur frigiditas b
oia p3 et a- pducatur primo frigi-
ditas b non est remissior q prius
quia a non copulatur secundum remissio-
res frigiditates b nec p idem equalitè
intensa pducatur quia sicut a. et
tante intensiori pducatur prius erat
non copulabatur secundum remissiores
frigiditatem b ita a. et oia maiore
intensionis q prius non copulatur
secundum remissiores frigiditates sicut
prius fuit b quia ita se habet a ad
est intensior q prius fuit se habet a ad
aliquas frigiditates remissiores b
etiam datus sicut prius se habet a ad
frigiditates b. Et p simile argu-
mentum arguitur contra illas partes
q a non copulatur secundum intensius b
sive intensiores frigiditates. posito
q a remittatur ut p3 intuenti nec
pote dici fm membrum odulionis. q
a copulatur secundum maius et non mi-
nus quia tunc ad intensiores a non
remitteretur b similiter a copulatur
secundum maius b et non minus igitur
intensior caliditas a remissior gra-
du tunc caliditatis non copulatur se-
cundum b nec remissius b et p oia ad in-
tensionem a intenditur b q est inco-
nueniens oia p3 quia ita se habet inten-
sior caliditas q est a ad b sicut a ad
aliquod remissius certum datur nec po-
tote certum. q a p copulatur minus
et non maius quia secunda pars bu-
lus copulatio est probata. Similiter
sit b. frigiditas b quaz secundum pati-
tur a et capio caliditatem intensior
res a que ita se habet ad b sicut a ad

et sequitur q sicut a secundum copula-
tionem caliditas intensior a copulatio se-
cundum b et p oia ad intensiores a non
foret necesse remitti b cuius opposi-
tum ponit illa opinio. nec pote dici
quartum. q tam maiores frigidita-
tes b q remissiores secundum copula-
tionem a primo quia utraqz pars est im-
probata secundum ista potestatem. co-
pulationem maiorem frigiditates b vel igitur
q tunc cumqz maiores vel non. non
primus quia caliditas a statet cum
frigiditate summa nec f3 quia pona-
tur q cuqz a sit tota frigiditas que
pote esse cuqz a appropinquatur frige-
dientia a et quero cuqz illa frigiditas
dicens inducit frigiditates intensiores
b aut remittitur a aut non ad est di-
cendum q non quia tunc ista frigiditas
que prius fuit cuqz a non fuit
tota a frigiditas quaz secundum copula-
tionem a nec primus pote dici quia si a
non copulatur secundum maiores frigi-
ditates b multo minus caliditas re-
missior cuqz sit minoris potentie pote
secundum copulationem frigiditates intensiores.

Tertio contra idem sic sequitur q
durities et mollires possent se copu-
ti in eodem subiecto adequato qd est
impossibile. quia qd3 in quo est duris-
sima est durus. et qd3 in quo est adeq-
uatus est mollires est molle. et sic idem
dictiones quia molle qd intubit extra
actu durus aut qd non cedit tactui
ut ponit philosophus. quarto nec
philice et per oia sicut est durus
et molle idem cederet et non cede-
ret tactui. et oia pducatur quia sic se

habet durities ad molliorē fluitas
tūdas ad frigiditatem sed per se ali
qua caliditas alicui frigiditati est cō
possibilis igitur aliqua durities ali
cui molliori est in eodem subiecto ad
equo cōpossibilis. Sed dicit
aliquis qd non qd in quo est duri
ties est durum nec qd in quo est
molliorē aequatē est molle sicut nō
quod in quo est caliditas est cali
dum, sed ad hoc qd aliquid sit calidū
requiritur ut qd ipsū habeat in se
caliditatem summā vel qd caliditas
in sibi licet sit remissa excedat frigi
ditatē ita similiter ad hoc qd aliqd
sit durum requiritur ut qd habeat
duritiem summā vel qd eius duri
ties licet sit remissa excedat molli
em seu cōtinentiam, et contra req
uitur ad hoc qd aliquid sit molle, cō
tra quod dicitur in quo aequatē est
durities habet in se qualitatem qua
mediante illud non cedit tactui, sed
quodlibet tale est durum igitur nō
consequentia p3 eius maiori, quia du
rities est qualitas non cedens tactui
et b3 p3 per descriptiōē durit, et i
militet arguitur de molli quia qd in
quo est molliorē aequatē habet
in se qualitatem per quam cedit ta
ctui, sed omne qd cedit tactui est mol
le igitur nō. Quarto principaliter
contra eandem conclusionem argui
tur sic quia ex illa sequit qd cō
possibile idem esse calidū et frigidū
et sic contraria affirmatiue verificat
ri de eodem qd est impossibile, con
sequentia pbat quia omnis for
ma existens in aliquo subiecto deno

minat illud subiectū secundum illā
formam, sed caliditas et frigiditas p
conclusionem sunt simul in eodem
subiecto aequatē igitur simul deno
minant idem subiectum et per conse
quens possibile est idem subiectum
esse calidū et frigidum. Sed for
te diceret aliquis qd non omnis for
ma existens in aliquo subiecto deno
minat illud secundum illam formā
sed solum forma intensiua sufficit de
nominare subiectū tale. Contra im
possibile est in aliquo subiecto esse
aliquam formam quin ibi sit sub
iectus formalis sed cuius forme
in formantis aliquid subiectum est
factus formalis est subiectum esse
tale vel denominatiue secundum
istam formam igitur si in eodem si
mul esset caliditas et frigiditas idē
simul esset calidū et frigidū. Qui
ro si caliditas est cōpossibilis frigi
ditati et non subiecti frigiditatis est
cōpossibilis caliditas igitur cōtin
git accipere maximū gradum frigi
ditatis cui est cōpossibilis calidi
tas vel minimū cui non est cōpos
sibilis vel minimū est cōpossibilis
vel maximū cui non est cōpossibi
lis caliditas. Si dicitur primū con
tra sic ille gradus a tunc et est sum
mus vel remissus non est dandum
qd est summus quia nō est cōpos
sibilis caliditas gradui summo fri
giditatis, si est gradus remissus tūc
ille per aliquam latitudinē distat
a summo gradu frigiditatis, capiat
tunc medius gradus latitudinis in
ter a et summū gradum frigiditatis

et sic b tūc b est intensior gradus qd
a et a est maximus gradus frigidit
tatis cui est cōpossibilis caliditas igit
tur ipi b nō est cōpossibilis caliditas
et tamen b est frigiditas remissa q
nō est summa ut possumus est in cal
iditate alicui frigiditas remissa nō est
cōpossibilis caliditas qd est cōtra su
pra dicta. Item capio caliditates
cōpossibiles a et sicula tūc vel et ca
liditas cōpossibilis vel idem b nō
est dandum qd idem b nō est mul
ta est talis sicut ostendit est supra in
prima parte huius tractatus. Si est
cōpossibilis igitur ipsa non potest ni
si succedere et in tempore remitti vel
contrahi appropinquatur igitur frigi
ditati a summa frigiditas que inq
uit intendere a frigiditatem et reme
tere caliditate cōtēctas ipsi a et sic
nunc insit in quo incipit frigiditas
summa succedere a et remittere et argu
it sic vel caliditas cōtēctas hoc itans
erit vel nō erit post hoc illas nō est
dicēdū qd nō erit post qd tūc c subiecto
et nō succedere. Itaque p dicitur si dicit qd ipsa
post nō erit vel aliqua e3 p3 et dicit
nunc post hoc erit frigus intensior secun
dum cōtēctas qd nunc est igitur maior frigus qd
est a cōpossibilis caliditas et p dicitur
a nō est maxima vel intensissima frigus cuius
qua potest frigus. Si dicitur secundum modū
dubitationis p dicitur al. qd est dicitur mi
nima frigus cui quia nō frigus caliditas
Contra qd sit a talis arguitur sic a est mi
nima frigus cui quia non frigus caliditas
igitur cū a acc cū intensior a sed cū qua
libet remissioni frigus caliditas qd est in qd
aliquis frigus remissioni a cū qua nulla

frigus qd cuius nulla per gradus a stat
caliditas qd cum a nō frigus caliditas
et tamen pars gradus a est remiss
io: a. Item dicitur maxima frigi
ditas cū qua non potest frigus caliditas
igitur non potest minima cū qua nō acc
assumptum potest sic qd summa frigus
est maxima frigiditas cum qua non
potest frigus caliditas quia inter omnes
frigiditates cū quibus nō potest frigus
caliditas ipsa est summa quia nulla
frigiditas est maior illa igitur acc dicitur p
habet sic quia oppositio est p dicitur
claudunt contradictionē repugnat cū
dicitur maxima frigiditas cum qua nō
potest caliditas frigus et minima cuius q
nō potest frigus caliditas, nec etiam est
dicendum qd dicitur minima frigiditas
ras cū qua potest frigus caliditas qd
dicitur ipsa et remittatur ipsa ad non
gradum per aliquod agens contra
rium tunc per totum tempus remis
sionis illius frigiditatis ipsa erit et
intensior qd prius et eritque stabit cuius
ipsa caliditas igitur ipsa nō fuit mi
nima cum qua potest frigus caliditas
Si dicitur quantum saluet qd dicitur
maxima frigiditas cum qua nō potest
frigus caliditas. Contra sic illa dicitur
si dicitur maxima frigiditas cum qua
non potest frigus caliditas igitur cuius
d non potest frigus caliditas nec cum
remissioni d sed cuius quilibet frigiditas
tate intensior potest frigus caliditas
quod est impossibile quia si non po
test frigus caliditas cum frigiditate
remissa multo minus potest frigus
cum intensior et consequentia patet
per expositionem huius completi

maximum cum quo nona. Item dicitur
tur minima frigiditas cum quo non
potest stare caliditas igitur non esse
quantia patet a assumptum probatur
quia lumina frigiditas est minima frigiditas
cum qua non potest stare caliditas
quia non potest stare caliditas
cum frigiditate summa nec cum inferiori
sed cum qualibet remissione
potest stare caliditas igitur non.

Sexto principaliter contra eandem
conclusionem arguitur sic, si caliditas
et frigiditas possent esse in eodem
eodem ratione abedo et nigredo possent
esse simul adequate in eodem
consequenter patet quia contra-
ratur albedo nigredi sicut caliditas
et frigiditas sicutas consequentia
probat quia ex illo sequitur quod pos-
sibile esset summam rubedinem et viri-
ditatem adque et in eodem sub-
iecto quod est impossibile et contra-
dictoria probat sic quilibet gradus
albedinis a quibus gradus nigredinis
formaliter plus distat quod gradus sum-
mus rubedinis a summo viriditatis
igitur quilibet gradus albedinis cuius
gradus nigredinis contrariet magis
quod summo viriditatis, sed aliquis
gradus albedinis alicui gradus nigre-
dinis est possibilis et non contrarius igitur
gradus summi rubedinis et summo gra-
di viriditatis possibilis igitur aliter
quia patet a prima omnia probata quod non
est contrarietas inter formas nisi ratione dis-
tantie gradus ut quod summi gradus
caliditatis formaliter maxime distat
a summo gradu frigiditatis id sum-

mus gradus caliditatis est ibi sum-
mo frigiditatis est impossibile
et contrarietas assumptum probatur
sic quod omnes gradus caliditatis a frigiditatis
respectu quorumcumque graduum
viriditatis et rubedinis se habet
velut extrema et omnes gradus viri-
ditatis et rubedinis velut media sed
omnia extrema invicem formaliter
plus distant quod aliquod medium ab
extremo vel extremis igitur non.

Sed principaliter sic si caliditas
et frigiditas sunt oppositae in
eodem adque tunc terminus ad quem
caliditatis et terminus ad quem
frigiditatis essent compossibiles
adequate sed omnes motus quorum
termini ad quos sunt compossibi-
les in eodem subiecto adequate sunt
etiam compossibiles in eodem subiecto
et adequate igitur motus calefactio-
nis et motus refrigerationis sunt in
eodem subiecto adequate compossibi-
les quod est impossibile omnia et pri-
ma pars antea patet, secunda autem ar-
guitur sic quia non est contrarietas inter
motus nisi ex contrarietate terminorum igitur
ducta contrarietate terminorum auferat contrarietatem
motuum omnia pars et antea est proba-
tione probis. Sed forte dicet
aliquis quod contrarietas motuum non
solum sumitur vel attenditur per
contrarietatem terminorum et quod sed
etiam per contrarietatem terminorum
a quo sunt motus. Sed ista
responsio non valet. Item si simul
in eodem est caliditas et frigiditas igitur
illud approximatum susceperit cali-
ditatis et frigiditatis in illud per-

caliditate et frigiditate sunt? sufficit
illis requiritis ad actionem consequen-
tem patet quod si habeat in se caliditatem
et frigiditatem ponatur quod istas habet
equaliter et sequitur ut quod per
mutam illarum agat ut quod per utramque
sed non est dicendum quod per nul-
lam qualitatem agat quia tunc esset
aliquid agens naturale quod nullum
esset actus naturalis si ponatur
caliditas et frigiditas in aliquo sub-
iecto per quam illud non ageret vel
sufficeret agere possit ceteris requi-
sitis ad actionem sicut ista non esset
caliditas vel frigiditas quod tunc unum
quodque ens est in aliqua specie cum
illud potest in operationes illius speciei
debetur et cum non potest in illas
operationes iam non est in illa specie
ut quarto metaphysicorum ponit philo-
sophus sed propria operatio frigidi-
tatis est refrigerare et caliditatis cale-
facere igitur quod non potest calefacere
et non est caliditas nec frigiditas

Octavo sic contra eandem conclu-
sionem quilibet terminus a quo alius
cuius motus est impossibile ter-
minus ad quem eiusdem motus et con-
tra sed sub quocumque gradu quilibet
caliditatis potest esse terminus a quo
respectu caliditatis gradus frigidita-
tis perducibilis et contra igitur sub
quocumque gradu quilibet caliditas
est subiectus gradui frigiditatis inco-
possibilis consequentia patet et pri-
ma antecedentis probatur quia aliter
dato opposito subiectum motus si-
ne mobile esset totaliter in termino
a quo et in termino ad quem quod

est impossibile secundum partem antea
deus probatur quia quilibet gradus
frigiditatis a quolibet gradu calidi-
tatis plus distat secundum latitudinem for-
me et contraria quod aliquis gradus cali-
ditatis ab aliquo gradu caliditatis
vel quod aliquis gradus frigiditatis ab
aliquo frigiditate sed quilibet gra-
dus caliditatis respectu cuiusque
alterius gradus caliditatis in eodem
sive vel remi sive potest esse terminus
a quo et alter terminus ad quem
igitur quilibet gradus frigiditatis
respectu cuiusque gradus caliditatis
potest esse terminus a quo et contra

Nono principaliter sic arguitur
sic caliditas ut quatuor cum frigidi-
tate ut quatuor in a subiecto adequa-
te et appropinquatur ipsi a b calidum ut
sic quod intendat caliditatem in a
usque ad gradum ut sic tunc cum e-
rit intensus caliditas in a usque ad
gradum ut erunt inducti in a gradus
caliditatis in a vel igitur in a est tunc
corrupta frigiditas ad non gradum
vel non, si sit pari ratione cum prius
fuerunt inducti isti quatuor gradus
caliditatis cum ille quatuor frigidita-
tis in a debuit tunc frigiditas a
compleri usque ad non gradum quod
est contra casum sed quod non sed quod duo
gradus frigiditatis remanserunt cum
sic gradibus caliditatis. Contra
duo gradus frigiditatis sunt corrup-
ti ad inductionem duorum graduum
caliditatis sed non corrumpitur fri-
giditas in aliquo subiecto nisi per in-
ductionem qualitatis contrarie et in-
compossibilis sibi igitur illi duo gradus

caliditatis qui de novo inducuntur
in a sunt impossibiles illis duo-
bus gradibus frigiditatis qui corru-
puntur in a sed illi duo gradus qui
remanant in a sunt omnino equales
vel equaliter intensi sicut illi g corru-
puntur a sunt similes sicut speciem
igitur sicut illi duo gradus caliditatis de
novo inducuntur in a sunt impossibiles
illis illis duobus corruptis sunt ita i-
mpossibiles illis duobus remanentibus
in a a p omnes inducuntur duobus gradibus
caliditatis corumpuntur quatuor gra-
dus frigiditatis in a. Et p idem argu-
mentum probatur quod induto uno gra-
du caliditatis in a tota frigus cor-
rumpitur in a quia ad inductionem a
minus gradus caliditatis a aliquis gra-
dus frigiditatis corripitur a quilibet
duobus alioz remanentium est illi simili
intensiue a sed speciem igitur quilibet
illoz debet corripitur a istud a ga-
mentum fundat super isto principio quod
si aliqua forma sint eisdem speciei a
intensiouis quicquid est uni illarum
etiam est cuilibet istarum contrarium
a impossibile. Decimo principa-
liter arguitur sic ex illa divisione sequi-
tur quod omne quod mouetur ad calidi-
tatem vel frigiditatem mouetur duobus
alterationibus quod est falsum a con-
sequenter probatur quod omne quod mo-
uetur ad caliditatem acquirit aliquem
gradum caliditatis a quolibet tale de-
perdit aliquem gradum frigiditatis
sed omnis deperditio frigiditatis est
aliquis motus ab acquisitione calidita-
tis igitur a. Sed huiusmodi negando
minorem legem quod omnis deperditio fr-

igiditatis est alius motus ab acqui-
sitione caliditatis imo idem est motus
quo acquiritur caliditas a deperditio
igiditas. Contra non includit deper-
ditionem caliditatem acquiritur aliam sub-
iecto absque hoc quod eadem deperdat
frigiditatem sed implicat contradictionem
acquirere caliditatem aliam subiecto si-
ne hoc quod eadem acquiritur caliditas
igitur non est idem acquisitione calidita-
tis a frigiditatis deperditio consequen-
tia patet quia illa non sunt idem quod
rum unum sine hoc vel illo signato
fore implicat contradictionem a ne-
liquum fore sine eodem non implicat
contradictionem a assumptum patet
primo quia sicut non includit contra-
dictionem inter se lumen in subiecto
aliquo sine contrariis deperditio ita
videtur quod non implicat contradictionem
caliditatem intendit sine deperditio de
contrariis secundo quia nullam con-
tradictionem includit deum auferre
totalem frigiditatem huiusmodi ut
fortis tota est caliditas imo et a in
nullo variata a continuo possit in so-
tem aliquem gradum caliditatis de
novo inducere a sic sine aliqua con-
tradictione acquiritur caliditas for-
ti absque hoc quod deperdatur aliquid
frigiditatis. Item omnes illi mo-
tus sunt distincti qui sunt per se ad e-
minores specie distinctos sed omnis
motus quo acquiritur caliditas a o-
nis motus quo deperditur frigus
sunt huiusmodi igitur a cetera con-
sequenter patet cur maior a minor
probat quia quilibet motus quo
acquiruntur caliditas est ad caliditatem

et secundum quia ex ista ratione
sequitur quod omne quod mouetur ad caliditatem
sunt caliditas a frigiditas quia omne quod
mouetur ad caliditatem caliditas a illud idem
mouetur ad frigiditatem a per consequens
sequens frigiditas igitur quolibet tale sit
caliditas a frigiditas. Quodemo primum
paliter a sic legem quod si aliquis frigidus
dicitur in aliquo subiecto remanet
ad non gradum quod illi subiecto acquiritur
caliditas sine frigiditatis intentione quod
est impossibile a consequenter probatur
quod quia ex quo caliditas a frigiditas
dicitur simul in eodem a ad intentionem
unius velius sequitur remissio alterius
us a contra a quantum remittitur
unum contrarium tantum intendit
aliud ponitur igitur quod in a subiecto
sit frigiditas sub gradu medio totus
tutus latitudinis frigiditatis a remitte-
rat in hora ista frigiditas ad non gra-
dum a arguitur sic de frigiditate in
a remittitur ad non gradum igitur
ipsa remittitur ad subduplum a sub
quadruplum a sic in infinitum sed
quantum remittitur frigiditas in a
tantum intenditur caliditas in a igitur
caliditas intenditur in a ad du-
plum a quadruplum a sic in infinitum
tum a per consequens facta talis re-
missione erit caliditas in a sine remis-
sione. Contra tertiam conclusionem
arguitur sic omnis gradus caliditatis
est caliditas gradus caliditatis est for-
tis in specie igitur caliditatem rationis a
nature a per consequens quicquid
est uni ex sua natura contrarium vel
impossibile quod est contra con-

clusionem. Contra quintam conclusionem arguitur sic quod non est possibile aliquem gradum caliditatis intensiorem medio *a*, ex ista sequitur quod non est possibile aliquod remissa calidum agere in intensibile calidum ipsum remittendo consequens falsum et contra experimentum et consuetudinem probatur sic quia dicitur a remissione calidum cuius caliditas sit ut quique et frigidas ut *a* et *b* sit in intensibile calidum cuius *c*. Si autem sit ut septem frigidas ut unum et tota latitudo caliditatis octo graduum et appropinquatur *a* et *b* sic quod *a* iam incipiat agere in *b* remittendo caliditatem et hoc est possibile tunc arguitur sic si *a* debeat removere caliditatem *b* hoc non potest esse nisi mediante frigiditate agere inueniuntur frigiditas ut inueniuntur *b* sed hoc non est possibile igitur cetera consequentia patet et prima pars antecedentis patet et secunda probatur quia totum aggregatum ex frigiditate *a* et *b* est frigidas quatuor graduum et totum aggregatum ex caliditate *a* et *b* quod resistit est calidas duodecim graduum ceteris paribus, sed duodecim gradus caliditatis sunt maioris potentie tam active quam resistive quam quatuor frigiditatis ceteris paribus igitur potius erit totum aggregatum ex caliditate *a* et *b* ad intendendum caliditatem in *a* et in *b* et ad corripendum frigiditatem utrobique quam

erit totum aggregatum ex frigiditate *a* et *b* ad remittendum caliditatem et intendendum frigiditatem in *a*. Sed forte dicitur aliquis quod aggregatum imaginatur falsum scilicet ex quod a frigidas duodecim a caliditate eiusdem patet agat in caliditatem *b* quod non est verum immo totum aggregatum ex frigiditate *a* et eius caliditate agit in caliditatem *b*. Contra istam responsionem arguitur sic maior est convenientia minus est contrarietas inter totum aggregatum ex caliditate et frigiditate *a* et caliditate *b* ex una parte quam inter illud idem aggregatum et frigiditatem *b* et plus dominatur totus illud aggregatum supra frigiditatem *b* quam supra caliditatem eiusdem et cetera sunt paria ut pono igitur plus corripet illud aggregatum de frigiditate *b* quam de caliditate eiusdem consequentia patet et minor et arguitur maior sit quia totus illud aggregatum compositum est ex quinque gradibus caliditatis et tribus frigiditatis et illi quinque caliditatis conueniunt cum caliditate *b* et contrariatur frigiditati eiusdem et ita sit caliditas predestinatur convenientiam cum frigiditate eiusdem et sic contrariatur eius caliditati sed quinque gradus caliditatis sunt maior et attritio potius aggregatur quam tres frigidas igitur et cetera. Item si totum aggregatum ex caliditate et frigiditate *a*

agit in *b* aliquid ipsum producat igitur productus ab illo toto aggregato est aggregatum ex caliditate et frigiditate et aggregato ex caliditate et caliditate agere dominatur caliditas et sunt cetera paria ut pono igitur in producto ab illo dominatur caliditas et per consequens plus producat de caliditate in *b* quam de frigiditate. Et quo sequitur quod caliditas in *b* intenditur et non remittitur quod est contra possum. Secundo probatur epistole contra eandem conclusionem arguitur quia si foret vera sequitur quod quilibet intensibile calidum quantumcumque foret parue potentie sufficeret agere in quo libet remissa calidum quantumcumque foret maius potentie quod est falsum consequentia probatur sic quia quantumcumque habet caliditatem intensiorem mediocrius in totum latitudinis caliditatis et per consequens per conclusionem non frigiditatem remissionem medio gradum latitudinis et similiter quod libet intensibile calidum habet caliditatem intensiorem medio gradum latitudinis caliditatis et frigiditatem igitur quibuscumque calibus datis aggregatum ex utrinque caliditate est intensius ceteris paribus quam aggregatum ex utrinque frigiditate et per consequens quando cumque appropinquatur remissa

est calidum intensibile calido aut e contra caliditas intensibilis calidi remissa calidi simul remittunt frigiditatem remissa calidi et intendunt caliditatem eiusdem quia ad remissionem frigiditatis sequitur caliditatis intensio. Et per idem argumentum probatur quod remissa calidum appropinquatur intensibile calido intendit remissa caliditatem quia caliditas remissa calidi et intensibilis calidi simul ex eorum frigiditatem intensibile calidi et cum hoc totum aggregatum ex illis duobus caliditatibus ad illam frigiditatem est sufficientis contrarietas quia illa frigiditas est impossibile totum aggregatum igitur ipse est appropinquatus aggregatum ex illis duobus caliditatibus corripet frigiditatem intensibile calidi et per consequens intendet caliditatem in eadem quod fuit propositum. Alia argumentum posset fieri contra alias conclusiones que grana breuitatis transcurrunt quia ex dictis et ostendit saltem possunt solui loco ad argumenta adducta contra conclusiones respondetur.

Ad primum cum arguitur possibile est in eodem adequatissime caliditas et cetera negatur consequentia quia potest esse quod aliquis qualitas sit alterius corruptus que tamen non est illi contraria sicut lumen est corruptum et frigidas et tamen non

contrariatur frigiditati quia potest
simul esse in eodem cum frigore
perita in aqua. Et si queratur quid
requiritur ad hoc ut aliqua qualitas
sit sibi sibi inuicem contraria. Dicitur
quod requiruntur omnes ille conditio-
nes que superius in principio huius
tractatus pariter sunt assignate scilicet
quod sint eiusdem generis et quod gradu
alter et essent et quod una illarum sit per
se et immediate alterius corruptiva
et nota est quod aliqua istarum conditio-
num potest in aliquibus qualitatibus
deficere quarum una est alterius cor-
ruptiva verbi gratia licet lumen sit
frigiditatis corruptivum quia tamē
hoc non est per se et immediate sed me-
diante caliditate cuius illud est pro-
ductum lumen non debet dici con-
trarium frigiditati. Sed licet istud
et solutio habeat ad formas argumē-
ti tamen adhuc remanet difficultas
tanta in probatione assumpti scilicet
quomodo aqua calefacta producit se
ab intrinseco ad suam frigiditatem
naturalem quia si hoc est mediante
frigiditate intrinseca ipsius aquae sic
calefacte cum illa frigidas contra-
rietur caliditati quam corrumpit et
sic in qualibet parte quantatuna ip-
sius aquae ipsa caliditas contraria el-
latur simul quod est contra conclusio-
nem. Ideo ad hoc dicendum est
primo sicut dicit quidā sollemnis
doctor quod aqua calefacta reducitur
ad frigiditatem naturalem a sua for-
ma substantiali. Et si queratur quod
est instrumentum ipsius for. ne quo

mediante agit reducendo se. Reli-
quod quod nullo instrumento medi-
ante se ipsam reducitur ad frigiditatem
naturalem sed seipsa corrumpit que-
ritatem disconnentem sibi scilicet
frigiditatem remotam in edimento
extrinseco quia ipsi est ad hoc natus
ratur facienda nec est inconveniens
aliquam formam substantialem age-
re in suum proprium subiectum. Ita
ducendo in illo qualitate illi forme
conuenientem et corrumpendo dis-
conuenientem sine aliquo instrumen-
to istius forme licet impossibile sit
aliquam formam substantialem age-
re in subiectum non proprium sed
extrinsecum sine aliquo instrumen-
to. Vel aliter ut dicit quidam di-
cendum est quod semper forma substā-
tialis existens in sua naturali dispo-
sitione scilicet cum qualitatibus sibi
conuenientibus agit mediante alio
quo instrumento sed existens in
dispositione utolent a ut aqua cale-
facta potest agere etiam nullo instru-
mento mediante. Aliter primo
responderunt ponentes qualitates
virtuales quod aqua calefacta reducitur
ad frigiditatem naturalem ab intrin-
seco scilicet a sua forma substantiali
mediante frigiditate virtuali tam
quam instrumento. Et si queratur
quid est illa frigiditas virtualis.

Dicendum est quod est quodam
modo insensibilis quam aqua sibi de-
terminat ultra alias qualitates que
naturaliter est ita productiva frigi-
ditatis sicut lumen est productiva

caliditatis et sicut caliditatis naturaliter
piperis est natura sicut productiva
caliditatis. Et sicut ego dico de for-
ma substantiali aquae quod ipsa sibi de-
terminat frigiditatem virtualement
est dicendum de forma ignis quod sibi
determinat caliditatem scilicet calidi-
tatem virtualement et sic de aliis elemē-
tis. Et differunt ille qualitates vir-
tuales elementorum a qualitatibus
virtutibus mitorum ut medicina-
rum et sic de aliis quia qualitates
virtuales mitorum ut caliditas vir-
tualis piperis est caliditas producti-
ua caliditatis in subiecto extrinseco
ut in corpore humanum, sed qualitates
virtuales elementorum producunt
et sunt productivae qualitatum actua-
lium in subiecto proprio ut frigidi-
tatis virtuales aquae in ipsam aquam
et sic de aliis. Et si arguatur quod ad-
minus ista frigidas virtuales aquae
contrariatur caliditati inducere in aquam
quia quia corrumpit ipsam secum co-
existens et per consequens contra-
ria sunt simul. Dicitur quod sola actus
frigiditatis contrariatur actuali frigi-
ditati. licet enim frigidas virtualis
corrumpat caliditatem actuale hoc ta-
men non est per se et immediate sed
mediante frigiditate actuali cuius ip-
sa est naturaliter productiva ad cuius
sue productionem sequitur corrup-
tio caliditatis. Sed aliter potest
probabiliter dici quod nec aqua calefacta
et nec mitorum est ab intrinseco alie-
rabile nisi ratione diffinitionis sua-
rum partium in qualitatibus suis unde
si omnes partes quantitate boni

nisi per caliditatem animalia essent uni-
formiter calide nec homo nec aliquod
animal alteraretur ab intrinseco. et
causa est quia non esset ibi contrari-
etas que requiritur ad actionem de-
bentem provenire a qualitatibus pri-
mis quia ibi non esset nisi caliditas
et frigidas que sunt compositibiles
et non contrarie. Secundum causam est
quia quia ratione caliditatis unius par-
tis posset agere in caliditatem secun-
dum contrarietatem in eodem ut eadem ca-
liditas posset agere in frigiditatem
alterius partis sibi immediate quod
est irrationabile quia cuius ille partes
posset esse similes in gradu et in
forma secundum qualitates primas
tam similes in gradu et in forma
gerent inter se quod est inconueniens
alteratio igitur proveniens in mix-
tis ab intrinseco non est nisi ratione
diffinitionis partium ipsorum in
qualitatibus alterationis ut quia si
in istis una pars est magis calida et
aliam minus una magis frigida et aliam
minus ideo pars calidior alterat pri-
mam minus calidam et contra et sic
in proposito posset dici quod cum aqua
calefit ab igne ipsa non uniformiter
sed difformiter calefit secundum par-
tes suas loco remoto exhibente pri-
mam minus calidam agit in partem magis
calidam mediante sua frigiditate cor-
rumpendo caliditatem illam et con-
traria etiam pars calidior agit in par-
tem minus calidam per frigiditatem
sua quae licet sit multo minor
frigiditate partis minus calidior
ut sic dicitur caliditati prius minus calidior

lie forme scilicet substantielle aque
potest illam caliditatem corrumpere
ne illa tamen frigiditas partis ma
gis calide non contrahatur caliditas
in eandem secum coextensile ut potest
quis considerare ex dictis in conclusio
nibus superius positis et conceditur
quod nullius partis aque frigiditas a
git in caliditatem secum coextensilem
nec e contra quam nullius talis frigi
ditatis contrarietas intrinsecu coexten
sile

Ex quo sequitur quod si daretur ali
quod mixtum uniforme secundum om
nes suas quantitates alteras et quod
ad omnes partes suas quantitates
illud non alteraretur ab intrinseco ni
si prius fieret diffusio. Ex quo ul
terius sequitur quod si daretur una aq
ue secundum omnes suas partes mix
tum alterari ipsa non foueretur
ab intrinseco ad frigiditatem natu
ralem adhibere remotionem impedimento
nisi ipsa fieret diffusio in partibus
suis et considerata super ista solutione
quia videbitur satis tollerabile.

Ad secundum argumentum prin
cipale cum arguitur quod nullum mix
tum uniforme esset ab intrinseco alte
rabile dicitur quod de virtute sermo
nis hoc non sequitur quia quodlibet mixtum
uniforme potest fieri diffusio et quod
libet tale potest alterari ab intrinse
co ideo quodlibet mixtum sine uni
forme sine diffusio est ab intrinseco
alterabile conceditur tamen quod non
potest alterari ab intrinseco aliquo mix
tum uniforme et cum arguitur quod ista
est diffusio quoniam ponit commu
tationem secundum philosophum inter mixta

et simplicia. dicitur ad contrarios
quod non voluit quod omne mixtum esset al
terabile ab intrinseco quod licet quic
dispositum sed quod aliquod mixtum
et quod omnia mixta sunt ab intrinseco
alterabilia in suis dispositionibus et ex
istentia nullum autem simplex in sua
naturali dispositione existens est ab
intrinseco alterabile. Et sic dicit
tur et melius concedo univocaliter
diffusibilem possum inter mixta et
simplicia et dico consequenter quod non
reperitur aliquod mixtum uniforme
vel omogenium in suis quantitatibus
quia ex quo omne tale est composi
tum ex elementis oportet quod in quo
libet mixto sint partes diffusibiles
dualis elementis proportionabi
les a quibus partibus semper est
apta penetrare alteratio nisi in altera
et sic omne mixtum habet in se prin
cipium actus huius alterationis et con
ter conceditur sicut statim concessum
fuit quod si daretur aliquod mixtum
uniforme illud non esset alterabile
ab intrinseco quousque illud mane
ret uniforme. verum ista est quod ut po
tunt quoad probabatur potest te
neri oppositum conclusionis primae
superius posite dicendo quod plures
qualitates contrarie ut caliditas et
frigiditas quarum una agit in re
liquam et e contra in eodem subie
cto ad eandem esse potest et cum dicit
batur quod contrarietas formarum et
earum incompatibilitas idem est et
per consequens aliquas formas ef
fectu contrarias est ipsas esse incompati
biles b. negat sed aliquas formas esse

contrarias est ipsas simplicia ad eandem in
eodem non posse existere quam una
ultarum agat in aliam cum aliis con
ditionibus superius positis que re
quiritur ad contrarietatem inter
formas. Et si allegatur prius secundo
de generatione et in pluribus aliis
locis qui dicit quod non est possibile co
traria esse simplicia dicunt ad quod philo
sophus locutus fuit ad scilicet ista
etiam dicitur aut quod loquebatur de ter
minis contrariis quo ad eorum veriti
cationem de eodem quod non sunt eundem co
trarii de eodem simplicia affirmative
veritabiles. Et licet ista videatur san
gabiles. Respondit contra tamen ista
sunt aliqua argumenta adducta supe
rius et plerumque argumentum adductum
contra eandem conclusionem principale
tunc uadit ad argumentum Corde
rum per conclusionem cum arguit
possibile est caliditatem et frigidita
tem in eodem adducere simplicia in
de. Dicitur potest dari multiplex ratio
Primo admitendo omnes suppo
siciones et totum casum et dicitur ne
gatio etiam licet enim sit possibile es
sentialiter et frigiditatem simplicia inten
di non propter hoc possibile est contrari
a simplicia intendi quod ut dicitur respon
sio sed caliditas et frigiditas que simplicia
redundant ut possint intendi non sunt
contrarie vel ad impossibile sicut ergo
exemplum si per possibile daretur ali
quod corpus caliditas et frigiditas in se
mutu et appropinquare sibi aliquod habere
equale de caliditate et frigiditate
quod debet agere in illud tunc in

illud si produceret caliditatem et fri
giditatem quod ex quo nec qualitates illi
us agentis nec alique eius similes ha
bent repugnantiam quo ad simul esse
in eodem adequate non uidentur habere
repugnantiam quo ad inducitur
onem earum. et ita de quaerit contra
dicitur ista responsio quod si aer puro
est caliditas supponitur esse simplex
et remissa sub medio gradu appropin
quante aqua simplex que deberet
in illum aerem producere frigiditatem
summam ipsa pura in illud induceret
medietatem totius latitudinis frigi
ditatis quod eius caliditas remitteret
quia ut dicitur responso ex quo calidi
tas sub medio gradu comparatur se
cundum frigiditatem sub medio gradu ui
detur quod eadem debet comparari quod
libet ultra medium et si comparatur
secundum istam quoad simplicia informare
idem subiectum ad eandem non uide
tur quod ipsa debet remitti per adductum
ne illud sit id quod per additionem illud non
dedit aliquam quantitas illi caliditatem pos
sibilem. Sed contra ponatur quod aer
purus cuius caliditas est remissa et
pura ut prius debet transmutari
in aquam summam per actionem fri
giditatis aque in caliditatem aeris
tunc vel ita cito sicut aqua touchit fri
giditatem in illum aerem remittitur
caliditas aeris vel non. si non habe
tur propolitur. si sic igitur cum in
ducta erit medietas latitudinis fri
giditatis erit corrupta medietas to
tus latitudinis caliditatis et per co
sequens tota caliditas illius aeris erit

corrupta et tamen adhuc manebit
aer quia nuncium generata est a
qua ex illo et quo non est adhuc
inducta frigiditas debet forme
aque et per consequens possibile
est aeren esse sine caliditate quod
non est rationabile et hoc est respon
sio doctoris solennissimi magistri
benedicti q. quatuordecim sic super illis
una contra tamen ipsam adduci pos
sunt plura argumenta superius ad
ducta in probatibus obus conclusionu
superius positorum et contra illud etia
quod ipse ultimo concessit q. si aqua
frigida debeat aerem purum sibi assi
milare prius inducet in aerem medi
etis totius latitudinis frigiditatis
q. aliquis gradus caliditatis contri
petur possit argui quia tunc in tota
alteratione .i. a non gradu ad medi
um gradum totius latitudinis frigid
tatis non insisteret per caliditatem suam
qua per se iam alteratione non indu
cet aliquam qualitatem alicui caliditati se
ris inoppositibilis sed solum mediocri
te caliditate potest aer insistere inveni
oni frigiditatis igitur alteratio aeris
a non gradu frigiditatis usque ad me
dium gradum totius latitudinis esset
velocissima que posset esse q. non esset
possibile nisi forte dicitur q. iter gra
dus frigiditatis iunctos ab aqua
in aerem est naturalis ordo potius et
posterioris quo ad generationes cor
porum non necessario obducta relin
tia caliditatis aeris esset illa alteratio
velocissima. Contra qua solutione
satis sufficiens est arguens supra in

prima pte huius tractatus. Aliter
potest inveni ad argumentum principa
le negationis scilicet q. possibile est ca
liditatem et frigiditatem in eodem so
quare sic interdu negatio et suppositio
et eadem .i. q. caliditas et aeris puri
est remississima. et postea dicit q. ipse
summus et tunc casus secundus est ipse
scilicet q. dicitur mixtum caliditatis ac
re puro. Et contra hoc est ar
gumentum adductum in eodem argu
mento quia sit a unum mixtum in
terale calidum et b mixtum remisse
calidum cuius caliditatem ad frigidita
tem sit similes proportio sicut calid
ditatis a ad suam frigiditatem et agat
a in b ipsam sibi assimilando quo
posito sequitur q. in b simul inter
ducat caliditatem et frigiditatem quia
ita frigiditas a credit frigiditatem b
sicut caliditas caliditatem igitur na
intendit a frigiditatem per totum
b sicut caliditatem et arguitur ut p
ne q. simul intendit caliditatem et
frigiditatem. q. dicitur ita frigiditas
a credit frigiditatem b per totum
sit caliditas a per gradum et calid
tas b quatuor graduum et ex quo
caliditatis b ad a in frigiditatem
est eadem proportio que est calidi
tatis a ad suam frigiditatem sequit
q. frigiditas b est duorum graduum
a in et frigiditas a est trium graduum
quia eadem est proportio sicut ad
miller arguitur de quibusque propor
tione alia in qua ponitur sic se hinc
caliditas a et hinc b frigiditas suam

Et hinc replicationem dicitur q.
caliditas est impossibile et non admit
tendus scilicet q. b sit remissius ca
lidum q. a et tamen q. caliditas b
ad frigiditatem suam sit equalis
proportio hinc geometrica siue arith
metica que caliditatis a ad suam
frigiditatem, ostenditur enim fuit sup
er q. q. caliditas a et a summam cal
ditatem in aliquo est intensior tanto
frigiditas est remissior in illo et co
tra et ideo si caliditas a est intensior
caliditate b frigiditas b est intensior
frigiditate a etiam ostenditur fuit sup
er si aliquis gradus totius calidita
tis intensior medio totius latitudinis
caliditatis dicitur esse alicui gradui
frigiditatis totali compositibilis os q.
ille gradus frigiditatis sit remissior
medio totius latitudinis frigiditatis
et os q. quatuor gradus caliditatis re
cedit a medio sue latitudinis p. inter
tiones tantum ille gradus frigidita
tis recedat a medio sue latitudinis
p. remissionem et sic quatuor caliditas
a credit medium gradum latitudinis
caliditatis tantum parte eius frigid
tas exceditur a medio et similiter q.
tunc caliditas b credit medium sue
latitudinis tantum parte eius frigid
tas excedatur a medio sed caliditas
a plus excedit medium sue latitudinis
q. caliditas b igitur frigiditas a plus
exceditur a medio q. frigiditas b et
p. omne frigiditas b est intensior fri
giditate a. cuius oppositum sequitur
et casu. Aliter possumus dicere
ad argumentum principale q. calidi
tas aeris est remissa quia non est pu

ra sine primitione contrarii sicut nec ali
qua totalis caliditas remissa et q.
aer in sua naturalitate determinat
sibi caliditatem remissam usque aliquo
gradu frigiditatis et q. ad hoc ut ali
quid dicatur simplex elementum non
oportet omnes eius qualitates esse
simplices sed sufficit q. unus de qui
tatibus primis determinet puram
et summam et sic aer sibi determinat
humiditatem et non caliditatem et in
hoc differtur simpliciter a mixtis q.
nullam mixtum determinat sibi ali
quam de qualitatibus primis in sum
mo sed quodlibet simplex determi
nat sibi aliquem de primis in sum
mo et tunc consequenter tenet res
positionem immediate positam ad
illam replicationem. Et tunc ad secun
dam probationem principalem al
sumptum cum arguitur q. si a calidum
agat in b frigidum et contra b rea
gat in a simul per totum medium
inter a et b intenditur caliditas et
frigiditas. hinc potest dici primo q.
non est possibile aliquid passum re
agere in agens principale per aliq
qualitatem de primis qualitatibus
secundum quam ipsum passum ab
agente principale et hoc propter ar
gumenta adducta et multa alia que
possent adduci in ista materia ideo
si a agat in b per caliditatem suam
compendendo frigiditatem b non
reaget in a per frigiditatem suam
remittendo caliditatem a sicut non
repugnet hinc repositioni b agere
in a per aliquam aliam qualitatem
puta siccitatem vel humiditatem.

Ad contra istam repetitionem ar-
guitur multipliciter. Primo quia ex
li. a sequitur quod non potest aliquid nunc
cui generatur ex elementis quod est con-
tra philosophum primo de generatione
et contra probatur quia ad hoc ut gene-
retur mixtus ex elementis est omnis qui
tates elementorum contrarius ad mix-
tionem remittit aut refrangit quod non
est possibile stante repetitione quia
caliditas gratia exempli ignis contri-
nentis ad mixtionem agens in frigori-
ditatem terre et aquae et ipsas remittit
tens non patitur a frigiditate terre
vel aquae ideo ipsa non remittitur et
remanet summa. Secundo contra
eandem rationem arguitur multis ex-
perimentis. Primo si putatur carbonis
ignis vel ferrus in aqua frigida
carbo vel ferrus extinguuntur vel fri-
gescit et post tales extinctiones rema-
net aqua sensibiliter calida ad tactum
Imo per partes actiones carbonis
vel ferrus aqua pars aquae contrahit
in usum et exalat ut docet experientia
quia aqua igitur extinguit ferrum ipsum
aut carbonem per frigiditatem et caliditas
a caliditate ipsius. Secundo si ele-
mentis tenetur in manu videmus cito
ipsos liquefieri quod non est nisi per ac-
tionem caliditatis transus in ipsam et
tamen manus sensibiliter frigitur a
glacie. Tercio si quis teneat ponam
in manu pomum sensibiliter calefit et
tamen in manu sentitur frigiditas
a pomum. Quarto quia acceptis
duobus vasis equalibus in quantitate
et in aliis quibus est possibile si foris
ter putantur ad mixtum utrumque

illoque frangitur et hoc non est nisi per
actionem duritiae vnius eorum in aliud
et contra igitur. Et. Quanto si par-
na gutta aquae cadit super magnam car-
bonem ignitum aliqua pars carbonis
extinguitur et tamen tota illa aqua
in usum potius convertitur et hoc a calidi-
tate carbonis igitur. Et. Et. Et. Et. Et.
si vnius corpus demissum descendat
super aliud minus demissum descendat
minus vnius descendat demissum utile
hoc non est nisi per actionem demissum
vnius in alterum et contra igitur.

Secundo ratione arguitur sic si
non reageret passus in agens et. se-
quatur quod omne agens in certis resis-
tentiis esset resistente infinite quod
est impossibile et contra probatur quod si
a agens calidus et per passum frigidum
in quod agit et arguitur sic per passum
est alium certe activitatem et quod
pars a est maioris resistentiae quod sit
activitas b sed aliqua pars a est in
duplo maioris resistentiae aliqua in
quadruplo et sic in infinitum igitur
in infinitum maioris resistentiae est a
quod b activitatem et per contra a est infinitum
te resistentiae infinite sic nota sunt et
prima pars a et. secundum a et. quae
libet pars a est maioris resistentiae
et quia in multis partibus a sufficit b
agere. Tercio si per aliquas partes a
posse sufficeret b agere esset a alius
sus resistentiae et si posset per partes in
duplo minores illa sufficeret b agere
re esset a in duplo maiorem resistentiae
et sic in infinitum igitur si in nul-
lam partem a sufficeret b agere a

omnes qualitates elementorum demer-
tum remittunt. Ad experimentum
quibus videtur quod sit possibile remanere
et. Ad primum de carbone vel ferro
ignito prope in aquam dico quod nec
ferrum nec carbonem agit in aquam et
tinguentem ipsum per caliditatem suam
sed si aqua post apparet sensibiliter
calida hoc est quod in portis ipsius car-
bonis vel ferrus continetur quedam et
rationes calidae quae quod tenent sunt alie
dunt in aquam apparet et. et. loci sunt
sunt sed non sufficientes bene dividere
aquam per certum tempus misceatur ad
aquam et propter hoc aqua obiecta
tactui apparet calida licet in ueritate
sit frigida. Aliter potest videri
quod calor in miris non est utrumque
humidum et continue agit in humidum
ipsum supellendo et inflammando et
continue faciendo illud quod inflammatum est
et supellendo exalare propter quod calor
in miris indiget continuo et
tione ad sui conservationem si enim non
exalaret quod inflammatum est et subitum
etiam illud retineret et materiam quae
remanet disposita ad inflammationem
statim consumere et prout alia esset
sufficeret disposita ad inflammationem et
sic cessaret calor cum non diceretur nisi
per continuum et successum subellendi
nem humidum sicut patet de igne post
ro sub scutella bene obstruendo quod illa
tamen extinguitur. Et. de inflammatione
animae ubi probatur ambobus qui
inflammatio cordis et pulmonum. Et. et. et.
ad experimentum. Dico quod carbonem ignitum
possumus in aqua per caliditatem suam
agit in aquam sed aqua corrumpit

caliditatem carbonis nō p frigiditatem sui q: carbo positus in aqua cō illa ita bene extinguitur sicut positus in aqua frigida sed extinguit q: aq p sua densitate et gravitate obstruit poros carbonis et prohibet exalationem flammę carbonis ppter quod ista retinet in poris et humidum spirituum et disposuit ad inflammationem statim cōsumit priusq: aia p humiditatem sufficit et disponat ad inflammationem et ita cessat calor et extinguitur. Ad alia ad expulsum de glacie posita manus rēdet quidā doctor q: a glacie possit in manu que liquefit a caliditate manus nō frigitur manus sed q: in poris substantia valde subtilis et de facili alterabilis. ideo in appropriatione glaci ad manus statim ille spiritus recipit frigiditatem et q: ad pres membrales et q: p totum manum expandit spiritus sicut et postea ideo videtur q: ibi sit frigiditas in manu licet incurrat nō sit ita. Sed dices quod igitur manus sentit frigiditatem postq: in illa nō in dicitur subiective frigiditas. Dicendum est q: ad hoc ut sensus percipiat sensum obiecti sufficit spiritus obiecti sit ita intensam p representatione obiecti multiplicari usque ad organum sensus et nō est necesse q: in organum sensus obiectum producat q: itate sibi situm ut bene videtur sed de aia et ita manus in quā ponit glacies sentit frigiditatem nō q: in ipsa producat frigiditatem sed q: spiritus frigiditatis spiritus recipit in organo sensus manus. Sed hoc nullo diffidit est ad substantiam q:

ex quo manus sufficit collūpete p eius caliditate frigiditate glaci et ipsam liquefacere videtur a foriori q: possit corrumpere omnem frigiditatem quā sufficit glacies producere in spiritum manus cum intell' applicet manus spiritui q: glaci et facilius alterabilis sit spiritus q: glacies et p consuetudinem frigiditatem producat glacies in spiritus ista corrumpet caliditas manus anteq: ista est expulsa q: ex quo nō idem aliq: frigiditas a glacie in spiritum nō in quo glacie in spiritum nō in tpe et in quolibet ista illi? spiritus est maioris potentie caliditas manus ad corrumpendum frigiditatem induta a glacie in spiritum q: sit frigiditas glaci ad cōsumendum vel producendum illa sequitur q: omne plus corrumpet caliditas manus de frigiditate induta in spiritum q: de illa producat glacies et sic nūq: erit aliqua frigiditas produca a glacie in spiritum Sed huic posset dici q: caliditas spiritus manus est intensior caliditate manus ideo caliditas manus non sufficit agere in caliditate spiritus ipsam intendendo et frigiditatem remittendo nō potest remittere caliditatem intendere in caliditate quia quā ratione posset intendere caliditatem producere unum gradum caliditatis et corrumpere unum gradum frigiditatis eadem ratione duos gradus et sic caliditas remissa posset producere caliditatem summam quod est absurdum Sed dices q: ad minus argumentum adductum probat q: spiritus non potest remitti a glacie ad caliditatem remissionem q: sit caliditas manus calidus oppositum habet

collocat ista responsio cum propter frigiditatem indutam in spiritum manus tota manus appareat sensibiliter frigida q: prius ante alterationem spiritus a glacie Sed huic videtur q: ante alterationem spiritus a glacie manus apparuit calidior q: post apparet non solum propter caliditatem propriam manus sed etiam propter caliditatem spiritus induti in poris ista ideo sensibiliter remissa caliditate spiritus a frigiditate induta a glacie totum aggregatum ex manu et spiritu in ea induto presensat tantum sensibiliter remissius calidum q: prius. Aliter consuevit respondere q: si manus appropinquet glacies ipsa alterat manum sensibiliter in frigidando si fuerit sufficientis quantitas sed anima post perceptionem frigiditatis glaci transmittit ad manum multum de spiritu siue de calore naturali sicut etiam contingit in appropriatione cutis cum que obiecti excellentis ad sensum ut ad organum sensus et tandem cum fuerit tantum transmissum de spiritu et calore ad manum q: manus extendat frigiditatem glaci tunc per illam caliditatem remittitur frigiditas glaci et liquefit glacies et protunc nō reagat glacies in manum sicut nec manus agit i glacie pma appropriatione istius ad manus. Et per hoc patet responsio ad tertium argumentum Sed ponit remissio in manus Ad quartum de nullo videtur patet q: talium visorum unum nō frigit aliud p actionem puenientis a quad

visus prius nō p actionem puenientem a visus minus in duritiem alterius q: durities minus nō agit i duritiem alterius ideo expulsum nō est ad possum. Ad quintum de pus gutta cadente sup magnam et. Dico q: carbo per caliditatem alterat guttam aque sed gutta aque q: gravis est et densa sibi obstruit poros carbonis p quos sit exalatio humiditatis subtilis et ita prohibet extensionem et ita in illa preextinguitur carbo ut dictum fuit supra. Ad alia potest dici q: nulla p carbonem extinguitur per guttam aque calidam sed est imaginandum in carbonibus lectum esse nigredinem sans latens et lucem quam carbo habet in humido subtili et aia inflammato cōtento in poris eius et tunc cum per nos gutta aque cadit super carbonem ipsa obstruendo palat exalationes inflammatas ibi ignitas ad plenum et tunc pars superficialis carbonis super quam cadebat gutta non apparet lucida si solum apparet per eius nigredinem quia ibi non sunt exalationes lucide quia prius erant. Et isto etiam patet quare quādoq: apparet niger et eructus et tamen si quis tangit eam sensibit levis Ad aliud de corpore denso occurrente minus denso patet solutio per illud quod dictum fuit ad illud de visis visibilibus dices quomodo tamen est possibile q: minus densum occurrente magis denso condenser illud. Dicitur q: minus densum non condensat magis sed densum per solam actionem mē

venit sed cōdēlat magis deñsum q̃
una pars ipsi agit ad iōdenandū
illas sicut videmus de corpore mo
bili posito super duro q̃ pars supe
rior cōsumit iōdenlat partem in
feriōrē iōtis est imaginādum de du
ro i pibus eius licet non appareat
iō cōdenlatio deñsoris non fit a
minus deñso totatē s̃ p̃ialis. quia
cum hoc concurrat aliqua pars magis
deñsi. Et ad argumētū q̃ arguit̃
zōe, igitur q̃ agens p̃ncipale esset
iōnitate resistēte negat̃ oīa i cum aī
ponēdo q̃ a sit agens i b passum ē
aliqui? certe actus iōis i quibet pass
a est maioris resistēte q̃ eorū b i cū

Tunc dicit̃ negādo imo in iōnitiū
minoris resistēte est aliq̃ pars a q̃ to
tam b i cū aī sic q̃ in nullam p̃cē
a sufficit b agere igitur iō. iterū ne
gat̃ oīa i causa est q̃ nō solum pars
a resistit b i b agat in aliquam p̃tem
a i etiam totum a s̃ argumētum be
ne occluderet si aliam p̃cē a remonerē
iūnamētū ipsi? a i cuiuslibet alteri?
i tunc non est dubium q̃ in aliquā
p̃tem a sufficeret b agere. Et ad ali
ud argumētū cum aī confirmando
idem q̃ si in aliquā p̃tem a posse suf
ficeret b agere a esset aliqui? resistēte
i si in duplo in minorē p̃tem p̃cē
se sufficeret b agere esset a in duplo
maioris resistēte. Tunc dicit̃ negan
do illam iōdēlatiōnalem si in p̃
tem in duplo minorē posse iō. i cau
sa est q̃ resistēte est aliquid agens
iam sufficere agere in aliquam p̃tem
aliquis passū quod p argumētū illi?
passū min? q̃ ad duplūz desinet iūf

ficere agere in aliquam p̃tem illas
exēpli gratia ponat̃ q̃ potētia a ca
lidi actus signet̃ p quatuor i resistē
tia b frigiditas signet̃ ut tria tunc debi
te approximato sufficit agere in ali
quam p̃tem b augeat̃ igitur tunc resistē
tia b successus quoniamque sit ut quat
tuor tunc in ipso instāti in quo est iō
sistētia b ut quatuor desinet a suffi
cere agere in b i tū b nō est autēz
ad duplūz iōr ante argumētū b iūf
fitebat a agere in aliquam p̃tem b i
post p argumētū b poterit a agere
in minorē p̃tem b aliqui in duplo
alī in triplo i sic in iōnitiū i tū b iō
sunt maioris resistēte in duplo nec a
triplo i sic in iōnitiū. Et ex hoc patet
solutio ad argumētū cū aī q̃ b hūi
litas esset actus iōis q̃ si p̃cedit in
aliquam p̃tem a sufficeret agere cōt
aliqui? actus iōis iō. iōr etiā non
valet oīa q̃ a i quilibet eius pars
sistit ne b agat in aliquā p̃tem a i
deo nisi b excedat totam resistētiā
a non pōt b agere in aliquam p̃tem
a si argumētū esset bonū si adderet̃
q̃ nulla pars a haberet iūnamētū i tūc
b sufficeret agere deducto iūnamēt
to in aliquis p̃cē. Sed adhuc dī
ceret aliquis illa positiō est ad mi
nus cōtra p̃m p̃mo de generatibē
pōtētiā q̃ omne agēs p̃cē iōne
niet i materia cū passū in agēdo pa
tetur. Sed hūc dīr q̃ p agēs p̃cē
sunt repati iō. non voluit iōelligē
re p̃cē de positiōis repatiōne que ē
nōne qualitates p̃ductio ab agēte in
passūz si voluit iōelligere de repati
one p̃cē iōnitiū q̃ idem est q̃ resistēte

passū. Et dicit̃ q̃ si quis vellet saluare
istam optiōē ad intellectū dicit̃ oīf
fide e esset ipsam remore ex p̃ aliquā
eulentiā seu eulentiā iōem. nēru
tamē q̃ ista iōis non legunt̃ cōm
istam mītoz solenniū mītoz nolo
sufficēdo oppositiū p̃dicere optiōis
dīnter rīdēre ad argumētum supus
factum cum arguebat̃ q̃ i a calidū
agat in b frigidūz p̃ pedale iōm dīstā
tiam i cōtra b iōgat in a p̃ totum
mediam inter a i b s̃ iōtendit cal
ditas i frigiditas. Et ut clariē ap
pareat solutio argumētū tenēdo oīz
p̃cē iōm p̃dicere optiōis. i. q̃ possibi
le est agēs p̃ncipale repati a passū se
cundū illam q̃litate iōm quam agit
in passū adduco argumētū que cōt
ter sunt cōtra hoc a p̃mo i loco ar
guo illud duobz argumētis adductis
superius ad p̃b. iōne assumpti p̃ndi
pal argumēt cōtra cōcedentiū p̃me
iōlutiōis. Tercio q̃ tūc fieret actio
a p̃pōtione equitatis vel minoris
iōlutiōis cui? oppositiūz esset oīz
p̃bi i p̃bat oīa quia passū reagit
in agēs p̃ncipale ut dicit̃ p̃o sed agē
tio p̃ncipalis ad passū est p̃pōz
tio maioris iōlutiōis vel ad minūz
equitatis igit̃ passū ad agēs est p̃pōz
tio minoris iōlutiōis vel equitatis

Sed forte dices i dēdēdo oīis
i oīam nec hoc est iōnitiū in mo
ta alteratōis licet in motu locali hoc
sit impossibile. Contra si passū ad
agēs est p̃pōtione minoris iōlutiōis
vel equitatis igit̃ tantū vel p̃ suffi
cit impedire agēs passū ne agat in
illō sicut passū sufficit agere i iōis

et tēra paria ut pono igit̃ p̃ iōtū
impedit agēs passū in actione sicut
hinc passū agit illa actione quod
est iōdictio. Tunc enim est possibile
aliquid agere aliq̃ actione a qua iōm
p̃dicit̃. Sed forte aliter dīst̃ ad
argumētū negādo oīis i oīam i
cum aī q̃ passū reagit in agēs i
tamē passū ad agēs est p̃pōtione mī
noris iōlutiōis s̃ tūc dīr q̃ iōt
actus iōis passū sit p̃pōtione ad actū
tate agētiē equitatis vel minoris
iōlutiōis. actus iōis tamē passū
ad resistētiāz agēs est p̃pōtione ma
ioris iōlutiōis. Unde in oīibus
sic le alteratōis s̃m q̃litate p̃mas
debet cōsiderari potētia agēdi que
dicitur actus iōis i potētia resistēdi
que dicit̃ resistētiā i q̃ tēz in agēte
p̃ndēti q̃ in passū maior est potē
tia agēdi q̃ resistēdi i ita nō est iōne
niet q̃ actus iōis passū excedat resistē
tiā agēs licet actus iōis agēs exce
dat tam actus iōis resistētiāz passū
i tūc alteratō p̃ncipalis a p̃a. iō in a
gēs p̃ncipalit̃ a p̃pōtione maioris
iōlutiōis q̃ a p̃pōtione actus iōis
agēs ad resistētiāz passū. penes cuius
p̃pōtione potētia actus ad resistētiā
attendit̃ alteratō vel eius voluntas
i nō penes p̃pōtione actus iōis ad
actus iōis. Sed iō illa rīonem sic
aī q̃ iō agēs p̃ncipale sufficit agere
in passū mī sufficit resistēte ne pas
sū reagat in illud igit̃ resistētiā nō
tenet oīis pater iōis p̃bat̃ sic. dēf
cit a calidū ut quatuor in altitudine act
us i b frigidū ut tria iōtū sufficit
appropinquata a i b i arguit̃ sic i

posse sufficere agere in b quoniam sufficit
de caliditate inducere in ipsius a quoniam
sufficit producere de caliditate in b in
num de frigiditate ipsi sufficit cor-
rumpere si quoniam sufficit de frigiditate
b corrumpere tamen sufficit sufficere ipsi b
igitur primo a ad ultimum quoniam cum sufficit
a agere in b tamen sufficit resistere b co-
sequenter patet a prima per antea patet
quod obstat quoniam a sufficit corru-
pere de frigiditate b scilicet cum sufficit ex-
ferre de activitate a sed quoniam a suf-
ficere de activitate b tamen suffi-
cit resistere b quod resistencia est talis
activitas aut eius prout ablatio igitur
a. Quarto principalis sic est sequitur
quod agens principale aliqui inducet in pa-
ssum gradu intensiorem quam ipsummet
habet in extremo approximato passo
cuius est impossibile quod quod possit
num gradu intensiorem producere pos-
set quodlibet usque ad summum produ-
cere sic caliditas remissa a quodlibet alia
qualitas est sufficienter ad producendum qua-
litate summam a omnia principalis ar-
guis. Sic a uniformiter calidum aliquo
extremo gradu caliditatis a b uniformi-
ter difforme in extremo suo intensiori
et minatur excluditur ad gradum illum
sub quo a est uniforme a dicitur a suf-
ficere super b a sufficit inter appropi-
mum extremo intensiori b a sic nunc
illans in quo a incipit agere in b a
b reageret in a a arguit sic immedia-
te post instans quod est presens in-
ducet a in extremo b sibi appropi-
mum gradu sub quo est uniforme
si immediate post idem instans non
habebit a gradu ita intensum in ex-

tremito suo approximato ipsi b sicre-
tam habet igitur a. Omnia patet a an-
tepatet quod immediate post instans quod
est prout inducet a in extremum b sibi
appropinquum gradum intensiorem quam b
bet in isto extremo quod aliter non accide-
ret ipsum nec responderet intendere si in illo
extremo bet b quodlibet gradu dicitur
illum sub quo a est uniforme igitur a
omnia patet quod non potest aliquod agens
inducere intensiorem gradum quam sit illa
quod dicitur istum vel istum a sic de alio
quod inducat istum vel istum a sic de alio
a mino: principalis argumentum probat
sic quod si b incipit reagere in a igitur b in-
cipit emovere qualitatem ipsam a in ex-
tremo a sibi approximato a per omnia
legit quod a immediate post instans quod
est prout non habebit gradum calidus
tis intensum in illo extremo sicut iam
habet. Quod arguitur sit principale
quod sequitur quod passum reagere in agens
a tamen ad nullum punctum agens intrin-
secus devenit: reactio passi quod est im-
possibile quod nullum est tunc subiectus
adequum qualitate recte a passo in a
gens a omnia probat quod deest per aduer-
sarium quod ad aliquid punctum intrinse-
cum deveniat reactio passi a sit gr-
extremum punctus d a punctum medi-
um inter d a extremum agens a per quod
passo sit c a arguit tunc sic cum ad prout
extremum devenit reactio eius pars non
repassa principalis agens potentior
ad corripendum qualitatem iam in-
ductam a de novo inducendam a pas-
so quod est passum ad producendum a
liam vel ad conservandum iam inductam
igitur ultra istud punctum non ducit

dict

niet: reactio alii pars media inter b a
et simul alteraret motibus contrariis
a alterationibus. Et per simile argu-
mentum probatur quod nullus intensio-
nis erit aliqua qualitas producta a passo
in agens quia sic gratia exempli quod
aliqua talis sit intensio ut duo.
Contra arguitur quod non quia prout
quod ista qualitas erit intensio ut duo erit
ipsa quodque in duplo minus inter-
sa sed prout erit principale agens for-
tius ad corripendum ipsam quam erit pas-
sum ad ipsam inter de iam vel consen-
dam igitur a. Item in isto prout
li arguitur sic si tota pars repassa inter
b punctum a extremum proutque b
foret per se separata in medio inter a
a b non posset b propter impedimentum
a agere per totam istam partem igitur
nec quando ipsa foret coniuncta toti a
omnia patet quia alii ordinando illius
partis cum a impediret actionem a in il-
li prout a omnia prout quod tunc foret a equiter
appropinquatum illi prout foret b a cum hoc
a est potentius ad agendum in ipsam
quam b igitur a. Sexto principalis ar-
guis sic quia legem quod numerum summe
calidum sufficeret sibi assistere frigidi-
um vel remanere calidum omnia saltem ut pa-
tet a omnia probatur quod deest quod a summe
calidum sufficit a hora sibi assistere b
frigidi a arguitur quod non quia ante si-
nem bore erit a remissum sibi erit
num sibi approximatum b igitur sibi idem
extremum non sufficit a producere ca-
liditatem summam in b nec per conse-
quentes sibi assimilare b consequentia
patet a antecedens probatur quia an-
te sibi in bore b reaget in a per frigi-

ditatem igitur b remittet frigidita-
tem illius. Sed forte diceret alii
quod concedendo antecedens a nega-
bo consequentia quia licet ante finem
bore figuret in eis argumentum erit ca-
liditas a remissa a extremum appro-
pinquatum b tamen b ante finem eis-
dem desinet reagere in a a tunc per
non repassa ipsius agens in partem
repassam eiusdem inducendo in ipsam
caliditatem quoniam ipsa fuerit sum-
ma a tunc a agens in b producendo in ip-
sum caliditatem summam a ipsius
sibi assimilando. Sed contra ista
responsionem arguitur sic signet instans
in quo incipit pars non repassa assi-
milare sibi partem repassam a argu-
tur quod tunc non incipiet quia tunc e-
rit pars non repassa debitor quam pri-
us fuit a pars repassa potior igitur
si tunc vel immediate post sufficit
illa pars non repassa agere in par-
tem repassam ipsam sibi assimilando
et repassam ipsam sibi assistere
illam prout sufficit ipsam sibi assi-
milare a per consequens non tunc
incipiet pars non repassa agere in
partem repassam consequentia pa-
tet a antecedens probatur quia con-
tinuo ante illud passum reag. bar in
agens ipsum remittendo a partem
repassam continue intendendo.
Septimo principaliter arguitur
sic sequitur quod esset aliqua alteratio
perpetua duratiosis omnia saltem a
omnino octavo philosophorum ubi ostendit quod
solus motus localis circularis est per-
petuus a consequentis probatur sic
sicut unum summe calidum equale b sum-
me frigido a appropinquatur invicem

vel nō si dicitur qd non legit conditio
aliquando terminabit actio a in b et
sic qd a agit in b et contra tunc vel
similiter aī contra illam si cōceda
tur qd ex illa legit qd illa actio est in
finitate tarditatis qd est impossibile
et cōtra pbat qd si talis actio nūq
terminabit legit nūq a inducet totam
suā latitudinē i b nec cō si qm qd i
tarditas finita fuerit qd data a ageret
b et cō est actioe aliqd tep? in quo
a induceret in b totā suā latitudinē
et cō igit tarditas qd a ageret in b
et cō nō est finita si finita ideo si ppe
hoc dicit qd talis actio terminabit.
Cōtra si talis actio terminabit igit a
aliqui desinet agere in b et cō signet
illā i qd desinet et sic et aī qd tūc
nō desinet illa actio qd tūc in c erit
eadē pporio a ad b qd fuit pns et cō
deducit impedimentis igit et cōtra
pater a agere pater qd a b in pndel
o fuerit eglia et qto a agit in b tam
to b agit in a igit qd a debilitabit
ab ipso b tūc b ab ipso a debilitabit
usque ad c illas et p cōtra in c in illand
erit a et b equalia igit licet aīc e luf
f ciebat a agere in b et contra ita poss
fufficit. Ideo alit respōdet qd ca
sas possunt in pndpio est impossibi
lis qd a et b sint eglia et tūc qd a ager
in b et cō. Sed contra qd minus a
ceteris pnb? fufficit agere i b et si r
minus b fufficit agere in a igit a fuf
ficit agere in b et cō cōtra pater qd in
qd fufficit agere minus fufficit age
re mai? ceteris pbat et aīc pater qd
in casu pōt esse qd a agit in minus a
iuxta illā pōem et licet ratio 53

forte aliter dicit ad argumētū pnd
pale cū aī qd aliqua esset alteratio p
petue duratōis. Dicit qd hoc nō
legit qd nō est possibile qd ppetue
ponatur iuxta b i cō cū tam a qd b sit
corruptibile et p cōtra corrumperet et
bectio in illa qd ex pte motus altera
tōis nō repugnat illi alteratōis et
ppetue duratōis i b repugnat et p
te alterabilis qd nō pōt ppetuo dur
rare et ad istū intellectū fuit pbat oc
ratio pbat qd cū nō sit solū motus
circulāre et ppetuū qd solus mobile
motu circulant est ppetuū licet et cō
sit alia causa i motu locali actio ideo
si p possibile ppetue eternus a et b
apporiorat actio que uertetur inter
a et b et eterna. Sed cō illa rō
nē arguit qd si ipsa est uera legit qd
foret possibile qd a induceret totam
suā latitudinē eātrale in b et cōtra
b suam latitudinē frigiditatis in a
et qd a iterum alteraret b remittēdo ta
litudinem inductam in b et inducēdo
frigiditatem et cōtra b remittēdo
frigiditatem inductam in a et in uē
do caliditatem consequentia pater
sed arguitur qd consequens est impos
sibile quia sit nunc instans in quo in
durit a summam caliditatem in b et
b etiam summam frigiditatem in a
et arguitur qd a non immediate poss
instans quod est pntēse remittit
caliditatem in b nec b frigiditatem in
a quia a immediate ante instans qd
est pntēse intendebat caliditatem
in b cum nunc possit ipsa summa in
immediate poss instans qd est pns
p omnia se habet cōsimiliter a ad b

sicut immediate ante instans qd est
pns se habuit igit nō immediate p
instans quod est pns fufficit caliditē
b et aī pater et pma pars aīc des
et sic pbat qd immediate ante instā
quod est pns a fuit frigidū et nulla
pporione minus frigidū qd nunc
erit et similiter a immediate poss instā
pns erit et minus calidū qd iam ē
et in nulla pporione remissius qd b
p caliditate suam immediate poss ager
in frigiditatem a et nullam latitudinē
frigiditatis totam immediate poss hoc
corruet et cetera erunt pars cōtinue
ut suppono igit a nō immediate poss
illā pns remittit caliditatem iuxta
in b et per idē pbat qd b nō imedia
te poss instā pns remittit frigidita
tem inducā in a. Item aī qd si p
possibile eternat apponit a et b
tal actio terminaret anteq b induc
ret totam suā latitudinē in a uel cō
qum tūc in pndpio fuerint eglia
qd in aliquo instanti anteq b inducet
totā suā latitudinē in a uel contra
forte a et b similia omnino fm exte
ma apporiorata igit tūc terminaret
talis actio cōtra pater qd nō sit actio
ab omnino fuff? fm extrema appro
ximata pbat aīc qd aliquando ante
qd a inducat totā suā latitudinē in
b inducet ipsum a in extremū b si
bi ppinguis medietate totus latitudo
dimis caliditatis et cōtra b inducet
medietatem totus latitudinis frigi
ditatis igit tūc in utroque illo ex
tremo foret medietas latitudinis
caliditatis et medietas totus latitudo
dimis frigiditatis et per cōtra ista et cō

trama fm istas quāitates forent om
nino similia. Ad argumētū rōde
tur et pmo ad pnd cū aī qd si ex
actio sit possibile ad intellectū sup
datū legit qd est in eodē sit possibile
tūc caliditatem et frigiditatem ad
eandē p cōtra correlatum pntēse oīa
sionis possit est falsus. Dicit qd illa
pma cōtra non uale. Sed qd si possibile
est ratio et possibile est caliditatem
et frigiditatem simul intēdi adequatē
et ad argumētum cū aī ponēdo qd a
calidū agit in b frigidum distas ab
eo p distātiā pedalem et cō b xax
gat in a et sit medium inter pntēse ac
tionis a et b admittit caliditatem et me
sica agit in b distas caliditatem et me
diū int a et b est inter pntēse calid
tatis igit etiam in totū medium p
ducet a caliditatem cōtra cōtra et cō
et per idem cōdit qd reagēdo in
a p totū medium pducet frigiditatem
et cum inferē igit per totū simul in
tendit caliditatem et frigiditatem ne q
tur cōtra et causa est qd licet b p illud
mediū pducet frigiditatem ita a corrumpet
istā qd cito erit pntēse et ita ista fr
igiditas habet ex parte lūccessum et
nō pntēse nec est inconueniens lūc
ta ista ratione aliquas qualitates et
eandem rationis specifice quāz pntē
est pntēse et alia mere lūccessum
sunt sunt frigiditas existens subiect
ue in b et frigiditas pntēse per totū
medium inter a et b. Et si aī
contra qd idē est frigiditatem et qum q
alia quāitate pntēse et ipas idē igit si
sit p idē mediū pducit caliditatem et fr
idas sit etiam inter caliditatem et frigiditatem

hunc dicitur qd non est idem frigiditas
tate vel alia quae qualiteram ponit
a ipsam intrinsecam quae ipsam producit est ip
sae esse vel immediate post fore passim
ipsa non fuit sed ipsam intrinsecam est ipsa
fieri interioris quae ipsa passim fuit a ad
hoc: quod quod ipsa sit passim fuit a suas
pares graduales a totum sit exterioris
motus et actus diffinitum a mobili a b
eo quod agitur a motu exterioris motu
producit a negatur ipsa intrinsecam in casu
in quo mobile uniformiter mouetur
a hoc non nisi quod non permanet sit passim
motus, ita similis passim est dicen
dum de qualitate producta ab ipso b
in istud medium. Sed si extra ar
guitur quod pari ratione caliditas producta
ab a in id medium est mere successiva
dicitur quod non quia a est potius ad
produendum a ostendendum illam cal
ditatem in illo medio quod b ad corru
pcedum eandem. Sed etiam extra
hoc multipliciter arguitur primo quod tunc
non ad ordinem productionem frigiditas
sequitur caliditatis corruptione quod
est extra a b dicta a omnia probatur quia
in medio inter a et b non remittitur
caliditas producta ab a ut statim dic
tum est a tamen in isto medio produ
tur frigiditas a b. Secundo quia
idem tunc sit generabit a corrumpet
a quod ista frigiditas producta ab ipso b sit
producta a a caliditate producta ab
a corrumpetur. Tercio quia tunc totum
medium sit caleficeret a frigeret a se
totum quod finem totum sit accipiet cali
ditatem a frigiditatem. Ad hoc res
ponderet a primo ad primum cum arguitur
quod tunc non ad omnes inductiones sit

frigiditatis sequitur frigiditatis corrup
tio dicitur omnia a omnia utramque ad
causalibus frigiditatis permanens idem
tunc sequitur caliditatis corruptio nec
est extra imperitus dicta. Ad hoc
dum cum arguitur quod idem simul gene
rabitur, hunc videtur distinguere de
generari. Potest enim aliquando dici
generari vel quia nunc est a non passim
fuit vel quia tunc non est a immo
re post hoc erit. Et si fuerit contingit
dici dupliciter aliquando corruptio vel quod
iam non est a immediate ante fuit
vel quod nunc est a nunc post hoc est
Et intra hoc dico primo quod possibile
le est idem generari primo modo
a corrumpi secundum quod quia potest
aliquando esse quod passim non fuit nec
post hoc erit. Secundo dico quod non
est possibile idem simul generari a
corrumpi capiendo primum quod generari
a etiam corruptio primum quod sic
simul esset non esset ut patet. Sed
contra dicitur aliquis generatio a cor
ruptio sunt imitationes oppositae igitur
ideo non uterque eodem simul posse
inesse a per consequens nec totum sit
generari a corrumpi aliquo modo.

Secundo respondetur quod non quali
terque capiendo generationem a
corruptionem generatio a corruptio op
muntur, unde capiendo generari ut
tunc est quod rem esse a non passim fuisse
a corrumpi ut est rem non esse a im
mediate ante fuisse sic bene oppo
muntur sed capiendo generari ut est
rem esse a non ante fuisse a corruptio
vel ut est rem esse a non post fore sic
non opponitur a possunt tunc esse

Ad tunc arguendum cum a sit idem sit
caleficeret a frigeret negatur omnia in in
causa posito illud medium solum calefit
a cum a sit quod idem sit caliditate a sit
frigiditate igitur negatur omnia ad hoc ei
quod aliquid frigeret deducta a refractione
a condensatione a primum subfractione re
frigitur quod ipsam accipit frigiditatem finem
se totum interioris quod passim habuit vel
finem eius primum motum quod est sua me
dictas intra eodem modum loquendi ut
quod idem accipit interior caliditas quod frigit
ditas quod non frigit in opposito a co
sidera super ista dicitur data quod videbitur
satis posse dici. Alii possunt addere ad
argumentum principale quod si medium inter
a calidum a b frigidum sit equit recepti
um actionis a b quod b non accipit in ip
sum a sed solum agitur ut quod ad aliquem
punctum intrinsecum huiusmodi caliditas
cum occurrat actus ipsius a non agitur b
alitra istud punctum quod aliter p idem medium
interdicitur caliditas a frigiditas a ideo di
citur quod caliditas in principio posita non est
a dimittendus. Ex quo sequitur quod ad
hoc quod sit aliquid sit actio a reactio op
illa finem extrema esse immediata.

Sed contra quod tunc p idem argumē
tum quod tunc quod a excederet b si dista
ret ab eo quod tunc quod modica fuerit
distans non agitur illud quod semper ad
aliquem punctum intrinsecum illud distans
doveniet actio b a tunc vel ultra istud
punctum agitur a velus b vel non si non
sequitur quod a non agitur in b dicitur quod sic se
quitur quod p tota distans in istud punctum
cum a sit interdicitur caliditas a frigiditas
ut passim argueretur de b. Sed hunc
dicitur quod velus principium actionis usque

ad aliquem punctum intrinsecum illud distans
doveniet actio b a cum illud punctum ad
actionem occurrat actio caliditas a non
ulterioris doveniet actio b sed continue
fortificabitur a interdicitur caliditas ad istud
punctum quod quod corrumpit tota intrinsecam
a b actio in istud punctum a ita succedet
me ad omnia puncta quod quod tota frigiditas
producta a b in illo medio erit corru
pta a caliditas p totum illud medium p
ducta a incipiet agitur in b a ideo
o negatur absolute quod semper ad ali
quem punctum illud distans intrinsecum doven
iet actio b. Vel aliter potest videri
ad principale quod p totum medium inter a a
b doveniet actio a a sit actio b a quod
quod quod ponitur a p illud medium
non erit formalis caliditas sed a p totum
illud medium producit passim caliditas a
b ipsum frigiditas a quod licet passim caliditas
b producta caliditas a sit passim frigiditas
a est producta frigiditas a illud passim
non bnt in medio aliquam distans vel
frigiditatem quo ad id sit in eodem a de
quod cum sunt qualitates spirituales sicut
nec passim sicut albedinis a summe
nigredinis huiusmodi repugnantis passim
enim est sit in eodem subiecto ad quod leg
in medio a in eadem parte organi. a ita
est imaginandus de passim distans a
frigiditas a tunc est dicitur quod passim ca
liditatis decia ab a calido, insuper
est usque ad b a in b ponitur aliqua
caliditas a sit passim frigiditas a
a b passim a a in a producit aliqua
frigiditatem a in medium inter illa non sit
caliditas a frigiditas sed solum spirituales
passim caliditatis a frigiditatis recipi